

**ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА
БАНКА АД**

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА,
ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР
И ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

31 декември 2008

ГОДИШЕН ИНДИВИДУАЛЕН ДОКЛАД ЗА ДЕЙНОСТТА

ЗА 2008 ГОДИНА

Годишен доклад за дейността
на Централна кооперативна банка /ЦКБ/ АД
за 2008 година

Съдържание:

1. Преглед на развитието и резултатите от дейността на ЦКБ АД, както и неговото състояние, заедно с описание на основните рискове, пред които е изправена Банката.
2. Всички важни събития, които са настъпили след 31.12.2008 г.
3. Вероятното бъдещо развитие на ЦКБ АД.
4. Действията в областта на научноизследователската и развойната дейност.
5. Информацията, изисквана по реда на чл. 187д и 247 от Търговския закон.
6. Наличието на клонове на ЦКБ АД.
7. Използваните от ЦКБ АД финансови инструменти, както и целите и политиката на ЦКБ АД по управление на финансовия риск, включително политиката на Банката на хеджиране на всеки основен тип хеджирана позиция, за която се прилага отчитане на хеджирането, и експозицията на ЦКБ АД по отношение на ценовия, кредитния и ликвидния риск и риска на паричния поток.

ИНФОРМАЦИЯ:

Точка 1:

ЦКБ АД е регистрирано по УСД № 56 с решение на Софийски градски съд (СГС) от 28.03.1991 г. като "Централна кооперативна банка" ООФ (ООД), преобразувано в акционерно дружество с решение на СГС от 15.10.1992 г.

Банката е вписана в Регистъра за дружествените фирми под № 334, том 4, стр. 11 по ф.д. № 5227/1991 г. на СГС, БУЛСТАТ 831447150 Ю, № по ДДС BG831447150, с решение от 28.03.1991 г.

ЦКБ АД е учредена за неопределен срок. Седалището на ЦКБ АД е гр. София, адрес на управление: гр. София, ул. "Т. С. Раковски" № 103, телефон: 92 66 266, електронен адрес(e-mail): office@ccbank.bg, електронна страница в Интернет (web-site): www.ccbank.bg.

От 04.03.1999 г., ЦКБ АД придобива статут на публично дружество, чиито акции се търгуват на „Българска фондова борса – София” АД /БФБ/.

На 16.05.2008 г., ЦКБ АД е регистрирана в Търговския регистър при Агенцията по вписвания с ЕИК 831447150.

ПРИСЪСТВИЕ В БАНКОВИЯ СЕКТОР.

	Банки	31.12.2008	31.12.2007	2008/2007 %	2007 в хил.лв.
1	УНИКРЕДИТ БУЛБАНК	11,014,859	9,065,733	21.50%	1,949,126
2	БАНКА ДСК	8,669,280	7,848,685	10.46%	820,595
3	ОБЕДИНЕНА БЪЛГАРСКА БАНКА	7,745,809	6,129,586	26.37%	1,616,223
4	РАЙФАЙЗЕНБАНК (БЪЛГАРИЯ)	6,880,189	5,979,390	15.07%	900,799
5	ЮРОБАНК И ЕФ ДЖИ БЪЛГАРИЯ	5,437,869	4,377,303	24.23%	1,060,566
6	ПЪРВА ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА	4,256,134	4,205,076	1.21%	51,058
7	БАНКА ПИРЕОС БЪЛГАРИЯ	4,142,232	3,566,983	16.13%	575,249
8	СОСИЕТЕ ЖЕНЕРАЛ ЕКСПРЕСБАНК	2,512,886	1,793,256	40.13%	719,630
9	АЛФА БАНК-клон СОФИЯ	2,144,643	1,465,676	46.32%	678,967
10	КОРПОРАТИВНА ТЪРГОВСКА БАНКА	2,105,879	1,772,123	18.83%	333,756
11	СТОПАНСКА И ИНВЕСТИЦИОННА БАНКА	1,844,058	1,982,399	-6.98%	-138,341
12	ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА	1,664,100	1,566,880	6.21%	97,220
13	АЛИАНЦ БАНКА БЪЛГАРИЯ	1,627,796	1,464,071	11.18%	163,725
14	ТБ МКБ ЮНИОНБАНК	1,535,222	1,026,150	49.61%	509,072
15	ТБ ИНВЕСТБАНК	1,118,136	1,085,721	2.99%	32,415
16	ПРОКРЕДИТ БАНК (БЪЛГАРИЯ)	1,005,526	846,658	18.76%	158,868
17	ОБЩИНСКА БАНКА	995,395	1,013,069	-1.74%	-17,674
18	БЪЛГАРО-АМЕРИКАНСКА КРЕДИТНА БАНКА	818,045	689,632	18.62%	128,413
19	БНП ПАРИБА С.А.-клон СОФИЯ	745,453	549,402	35.68%	196,051
20	ИНТЕРНЕТЪНЪЛ АСЕТ БАНК	568,782	523,276	8.70%	45,506
21	ИНГ БАНК Н.В.-клон СОФИЯ	478,526	403,820	18.50%	74,706
22	ЕМПОРИКИ БАНК-БЪЛГАРИЯ	470,393	239,225	96.63%	231,168
23	НАСЪРЧИТЕЛНА БАНКА	430,752	233,467	84.50%	197,285
24	СИТИ БАНК Н.А.-клон СОФИЯ	386,711	442,455	-12.60%	-55,744
25	ТОКУДА БАНК	340,576	301,326	13.03%	39,250
26	ТЪРГОВСКА БАНКА Д	295,069	223,194	32.20%	71,875
27	НЛБ БАНКА ЗАПАД-ИЗТОК	218,344	196,601	11.06%	21,743
28	ЧПБ ТЕКСИМ	51,498	58,994	-12.71%	-7,496
29	ТЕ-ДЖЕ ЗИРААТ БАНКАСЪ-клон СОФИЯ	48,068	40,881	17.58%	7,187
30	БАНК ЛЕУМИ РУМЪНИЯ С.А. - клон СОФИЯ	9,011	-	-	9,011

По размер на балансовите си активи ЦКБ АД заема 12 място в Банковата система на Р. България към 31.12.2008 г. В сравнение с предходната година, Банката не променя своята позиция.

Разпределение на банките, съгласно балансовите им активи към 31.12.2008 г.
/в хил.лв./

Източник: БНБ

АКТИВИ

Към 31.12.2008 г. балансовата стойност на активите на ЦКБ АД е 1,664,100 хил. лв. Прямо същият период на миналата година балансовите активи се увеличават с 97,220 хил. лв. или 6.21 %.

Структура на активите

Паричните средства (в каса и разплащателна сметка) в БНБ формират 18.22 % от балансовото число, при 15.58 % година по-рано. Средствата в банки, кореспонденски сметки и краткосрочни депозити са с тегло 2.38 % от балансовото число, при 24.61 % година по-рано. Вложенията под формата на ценни книжа, включващи ДЦК, корпоративни облигации, акции и компенсаторни инструменти, които са инструмент за подобряване на доходността на Банката, представляват 12.27 % от активите, при 12.89 % за 2007 г. Към 31.12.2008 г. размерът на кредитите формира 58.88 % от активите, а заделените провизии за тях са 1.22 % от кредитния портфейл. През 2007 г. размерът на

кредитите е 41.87 % от балансовото число, а заделените провизии са 3.37 %. През 2008 г., начислените провизии намаляват нетно с 10,139 хил.лв. и достигат 11,938 хил.лв. Според вида на валутата в която са отпуснати, предоставените от ЦКБ АД кредити през 2008 г. са: 68.95 % левови, а 31.05 % са в чуждестранна валута.

Според вида на предоставените през 2008 г. кредити: 63.65 % са кредити на предприятия, а 36.35 % са кредити за населението.

Качеството на кредитния портфейл е много добро - редовните експозиции заемат 95.25 %, а необслужваните експозиции са с дял 1.08 %. За 2008 г. нарастването при кредитите за физически лица е 42.60 %, което е под средната стойност за общият й портфейл (49.30 %). Дълготрайните и други активи на Банката заемат дял от 6.84 % от общата сума активите и.

ПАСИВИ

Към 31.12.2008 г. общата стойност на привлечените средства на ЦКБ АД е 1,435,604 хил.лв. Те заемат приблизително 86.30 % от общите пасиви. Нарастването им за годината е 5.90 %.

Структура на пасивите

Банката поддържа стабилна структура на привлечените средства, която й позволява да не е зависима от външно финансиране и от кризите на световните финансови пазари. Основният източник на привлечени средства за ЦКБ АД са привлечените средства от други депозанти - граждани и нефинансови институции /НФИ/. Техният дял е 96.50 %, като нарастването спрямо 2007 г. е 4.30 %.

Привлечените средства от финансови институции под формата на депозити и репо сделки са 2.30 %.

Собственият капитал на Банката е на обща стойност 228,496 хил.лв.

Нарастването на собствения капитал спрямо 2007 г. е с 8.10 % и е вследствие формираната през годината печалба.

ФИНАНСОВ ПРЕГЛЕД

Към 31.12.2008 г. финансов резултат на ЦКБ АД е нетна печалба в размер на 21,644 хил. лв. През 2007 г. Банката е реализирала нетна печалба в размер на 20,094 хил.лв. – постигнато е увеличение от 7.71 %.

Нетният доход от лихви за 2008 г. възлиза на 65,226 хил. лв., при 58,164 хил. лв. за 2007 г., като увеличението е с 12.14 %. Нетният нелихвен доход, реализиран от Банката през 2008 г., достигна 47,067 хил. лв., спрямо 38,038 хил.лв. година по-рано.

Разходите за провизии през 2008 г. са в размер на 6,895 хил.лв., при начислени за 2007 г. 9,133 хил.лв.

Към 31.12.2008 г., общата сума на заделените провизии по кредити е 11,938 хил.лв. или 1.22 % от кредитния портфейл.

Разходите за дейността през 2008 г. нарастват с 27.05 % в сравнение с равнището им от края 2007 г. и достигат абсолютно изражение от 82,437 хил.лв. Разходите за персонала са 32 % от тези разходи и запазват дела си спрямо година по-рано. Нарастват административните и други разходи на Банката, като достигат 45,393 хил.лв., при 35,066 хил.лв. година по-рано. Разходите за материали и ремонти към 31.12.2008 г. са 2,609 хил.лв., а разходите за амортизации 7,891 хил.лв.

ОСНОВНИ РИСКОВЕ

Рискът е свързан с възможността фактическите постъпления от дадена инвестиция да не съответстват на очакваните. Спецификата в банковия отрасъл извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск. От особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, чрез оценка на външна и вътрешна среда, оптимална ликвидност, диверсификация на портфейла, рентабилност на операциите. В дейността по управление на риска, ЦКБ АД прилага и новото споразумение Базел II с принципно новите изисквания за управлението на кредитния риск и капиталовото покритие на операцияния риск.

Кредитен риск - вероятността контрагент или кредитополучател да изпадне в невъзможност да изпълни поетите ангажименти по договори с Банката при определените в тях условия и срокове. В процеса на кредитиране се прилагат детайлизирани процедури относно анализа на икономическата целесъобразност на всеки един проект, видовете обезпечение, приемливи за Банката, контрола върху използването на отпуснатите средства и администрирането, свързано с тази дейност. Банката ежесечно извършва оценка на рисковата експозиция, произтичаща от кредитния портфейл, като класифицира и провизира кредитите в него, съгласно изискванията на Наредба № 9 на БНБ. Обект на постоянно наблюдение и отчитане са големите кредитни експозиции по Наредба № 7 на БНБ. Банката е приела и следи за спазването на лимити за кредитна експозиция по региони и отрасли. Горните лимити целят ограничаване концентрацията на кредитния портфейл в един или друг регион и отрасъл, което би довело до завишен кредитен риск.

Ликвиден риск - вероятността от затруднение на плащанията, поради несъвпадение във времето на входящите и изходящите парични потоци. Банката управлява своите активи и пасиви по начин, който и гарантира, че редовно и без забава може да изпълни ежедневните си задължения, както в нормална банкова среда, така и в условията на криза.

Пазарен риск - вероятността от възникване на загуба за Банката в резултат на неблагоприятно изменение на валутни курсове, пазарни цени и лихвени проценти.

Операционен риск - вероятността от преки или косвени загуби произтичаща от неадекватно функциониране или прекъсване на дейността на вътрешни за Банката процеси, системи или персонал.

Управлението на риска в ЦКБ АД се подчинява на принципа на централизираността и е структурирано, според нивата на компетенции, както следва:

1. Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Банката в рамките на възприетата стратегия за развитие.

2. Специализирани колективни органи - утвърждават рамките и параметрите на дейността на Банката по управление на риска:

- Комитет за управление на активите и пасивите;
- Кредитен съвет;
- Комитет за наблюдение, оценка, класификация и прекласификация на рискови експозиции.

3. Изпълнителни директори - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Банката стратегия за управление на риска.

4. Дирекция "Анализ и управление на риска" - извършва оперативно дейността по измерване, мониторинг, управление и контрол на пазарния риск и на операцияния риск.

ПОКАЗАТЕЛИ ЗА РИСК, ПЛАТЕЖОСПОСОБНОСТ И РЕНТАБИЛНОСТ към 31.12.2008 г.

- Редовни експозиции (Наредба N 9 на БНБ) – 95.25 %;
- Необслужвани експозиции (Наредба N 9 на БНБ) – 1.08 %;
- Коефициент на ликвидни активи (Наредба N 11 на БНБ) – 24.93 %;
- Акционерен капитал - 83 155 хил.лв.;
- Капиталова база (Наредба N 8 на БНБ) – 161,372 хил.лв.;
- Обща капиталова адекватност (собствен капитал/общ рисков компонент) (Наредба N 8 на БНБ) – 13.21 %;
- Адекватност на първичния капитал (първичен капитал/общ рисков компонент) (Наредба N 8 на БНБ) – 13.21 %;
- Нетна валутна позиция като процент от капиталовата база (Наредба N 8 на БНБ) – 1.28 %.

Точка 2:

След датата, към която е съставен годишният финансов отчет за 2008 г., не са настъпили събития, които да оказат съществено влияние върху бъдещото развитие на Банката

Точка 3:

През 2009 г., ЦКБ АД ще продължи своя стабилен и възходящ път на развитие. Основен акцент ще е предоставянето на масови банкови услуги за населението – потребителски и ипотечни кредити (съобразно състоянието на пазара), банкови карти и базирани на тях услуги, електронно банкиране и разплащателни услуги. В същото време Банката ще развива и специализирано банково обслужване, като частно банкиране за първокласни клиенти, предлагане на услуги за корпоративни клиенти и малки и средни предприятия, както и свързаните с тях програми за усвояване на средства от структурните фондове на Европейския съюз.

През 2009 г. е приета Програма за обучение и развитие на персонала от системата на ЦКБ АД, чието финансова обезпечение е в размер на 290 000 лева.

Точка 4:

ЦКБ АД не развива научноизследователска или развойна дейност.

Точка 5:

През 2008 г. ЦКБ АД не е придобивала и/или прехвърляла собствени акции. Към 31.12. 2008 г., ЦКБ АД притежава 11 броя собствени акции на номинална стойност от 1 лев всяка една, представляващи 0,000013 % от капитала на Банката.

Възнагражденията, изплатени през 2008 г., на членовете на Надзорния съвет /НС/ общо са на стойност 70 444 лева.

Възнагражденията, изплатени през 2008 г., на членовете на Управителния съвет /УС/, общо са на стойност 496 915 лева.

През 2008 г., г-н Виктор Мечкаров, член на УС и изпълнителен директор на ЦКБ АД, е придобил общо и прехвърлил общо, съответно 17 055 броя акции на ЦКБ АД.

Към 31.12.2008 г. никой от членовете на съветите на ЦКБ АД и прокуриста не притежава акции от капитала на Банката.

Членовете на съветите на ЦКБ АД нямат допълнителни права за придобиване на акции и/или облигации на Банката.

Няма сключени през 2008 г., договори между ЦКБ АД и членовете на съветите и или свързани с тях лица, които излизат извън обичайната дейност на Банката или съществено се отклоняват от пазарните условия.

Към 31.12.2008 г., членовете на УС и НС на ЦКБ АД, които притежават пряко повече от 25 на сто от капитала на други търговски дружества са, както следва:

- **Иво Каменов Георгиев /Председател на НС на ЦКБ АД/:** „ТИМ Клуб” ООД- Варна; „Тортуга” ООД –Варна и „ТИМ Кар” ООД.
- **Марин Великов Митев /член на НС на ЦКБ АД/:** „Варна риълтис” АД – Варна; „Улица първа” ООД – Варна; „Тим Клуб” ООД- Варна; „Дик Дик” ЕООД – Варна; „Тортуга” ООД –Варна; „Алея” ООД – Варна; ТИМ ЕООД – Варна; Байонета ЕООД – Варна; и „ТИМ Кар” ООД.
- **"Централен кооперативен съюз" /ЦКС/ със седалище и адрес на управление гр. София, община Оборище, ул. Г.С.Раковски 99 /член на НС на ЦКБ АД/:** „Билкокооп” ЕООД –София; „Булгаркооп” ЕООД - София; „Булгаркооп-импорт-експорт” ЕООД - София; „Булминвекс ГБ” ЕООД- София; „Българска гъба” ЕООД /в несъстоятелност/ - с. Злати трап; „Интелект кооп” ЕООД - Пловдив; „Коопизкупуване” ЕООД /в ликвидация/ - гр. Варна; „Кооптурист” ЕООД - София; „Кооптурист – Китен” ЕООД - с. Китен; „Кооптурист – Странджа” ЕООД - Варна; „Нектаркооп” ЕООД - София; „Промкооп” ЕООД - София; СБР „Здраве” ЕАД - гр. Баня; „Феникс-кооп 93” ЕООД - София; „Кооп – търговия и туризъм” АД – София; „Холдинг кооперативен бизнес” АД - София; „Национален кооперативен инвестиционен фонд” АД - София; „Кооп – Златен клас” ООД - гр. Кубрат; „Би-кооп” ООД - с. Злати трап; „Гранарикооп” ООД - Павликени; „Красен-кооп” АД - София; „Галус-Импекс” АД - Русе; „Совбулкооп” АД - София; „Варна пакинг хаус” АД - София; „Коопмедия” ООД – София и „Кооп – Златен плод” ООД - гр. Стамболийски.
- **проф. д-р Бисер Йорданов Славков /член на УС на ЦКБ АД/:** „Славков - одит” ЕООД – София.

Към 31.12.2008 г., следните членове на УС и НС на ЦКБ АД, участват в управлението на други търговски дружества или кооперации като прокуристи, управители или членове на съвети:

- **Цветан Цанков Ботев /Зам. - Председател на УС на ЦКБ АД/:** Член на НС на „Асенова крепост” АД – Асеновград. Председател на УС на: “Химимпорт” АД – София. Член на Съвета на директорите /СД/ на: “Химимпорт Груп” ЕАД – София. Член на СД и изпълнителен директор на: “Химимпорт петрол” АД – София и “Химимпорт Фарма” АД – София. Управител на: “Химимпорт ойл трейд” ООД – София, “Химимпорт - оргахим” ООД – София, “Химтранс” ООД – София, “Диализа България” ООД – София, “Диализа Плевен” ООД – София, “Булхимтрейд” – София, Прокурист на: “Диализа Хасково” ООД – София, “Диализа София 5” ООД – София и “Диализа София 1” ООД – София.
- **Виктор Иванов Мечкаров /Член на УС и Изпълнителен директор на ЦКБ АД/:** Член на СД на “Банкова организация за разплащане с използване на карти /БОРИКА/” АД – София. Представяващ ЦКБ АД в Надзорния съвет на ЗПАД „Армеец” - София.

- **Георги Димитров Константинов /Член на УС и Изпълнителен директор на ЦКБ АД/: Член на НС на ЦКБ АД, Скопие – Македония, Председател на СД на “Монтажи” ЕАД – София. Член на СД и Изпълнителен директор на „ЦКБ Асетс Мениджмънт” АД. Представяващ ЦКБ АД в Надзорния съвет на ЗПАД „Армеец” - София.**
- **Лазар Петров Илиев /Член на УС и Изпълнителен директор на ЦКБ АД/: Член на СД на “Метрик” АД – София, „Инфотех” АД – София. Представяващ ЦКБ АД в Надзорния съвет на ЗПАД „Армеец” - София.**
- **Александър Димитров Керезов /член на УС на ЦКБ АД/: Член на НС на: ПОАД “ЦКБ - Сила” – София. Член на УС на: “Химимпорт” АД – София, „ЦКБ Груп” ЕАД - София /с предишно наименование “ЦКБ Груп Асетс Мениджмънт” ЕАД/, ЗПАД “Армеец” – София и “Параходство българско речно плаване” АД. Член на СД на: „Бългериан Авиейшън Груп” ЕАД –София, „Химимпорт ойл” АД – София, “Химимпорт Груп” ЕАД –София; Прокурист на: „България Ер” АД – София, „Хемус Ер” ЕАД - София. Управител в ХГХ “Консулт” ООД – София.**
- **проф. д-р Бисер Йорданов Славков /член на УС на ЦКБ АД/: Член на УС на: “Кока кола – хеленинг ботълинг къмпани България” АД – София и Централен кооперативен съюз. Член на УС и изпълнителен директор на Холдинг “Кооперативен бизнес” АД – София. Управител на „Славков - одит” ЕООД – София.**
- **Иво Каменов Георгиев /Председател на НС на ЦКБ АД/: Член на УС на: „ЦКБ Груп” ЕАД – София; „Проучване и добив на нефт и газ” – София. Член на УС и Изпълнителен директор на: „Химимпорт” АД – София. Член на СД и Изпълнителен директор на: „Ариел ТВ” АД - Варна; „Химимпорт Инвест” АД – София. Член на СД на: „Варна риълтис” АД – Варна; „България Ер” АД – София; „Варна – Плод” АД –Варна; „Инвестмънт Груп” АД – Добрич; „Бългериан Авиейшън Груп” ЕАД – София; „Химимпорт груп” ЕАД – София; „Химснаб” АД – София. Управител на: „Тортуга” ООД – Варна; „ТИМ Консулт” ЕООД – Варна; „ТИМ Кар” ООД– Варна; „ТИМ Клуб” ООД – Варна. Прокурист на: „Кепитъл Мениджмънт” АДСИЦ – София.**
- **Марин Великов Митев /член на НС на ЦКБ АД/: Член на НС на: „ЦКБ Груп” ЕАД - София /с предишно наименование “ЦКБ Груп Асетс Мениджмънт” ЕАД/ и „Техноимпортекспорт” АД - София. Председател на СД на: “Варна – Плод” АД – Варна. Член на УС и Изпълнителен директор на: „Химимпорт” АД – София. Член на СД на: “Химимпорт инвест” АД – София; „Инвестмънт груп” АД – Добрич; „Ахилея” ЕАД –Добрич; „Асен Николов 1” АД – Варна, „Варна риълтис” АД – Варна” и „Голф Шабла” АД - Добрич. Изпълнителен директор на “Спортен комплекс Варна” АД - Варна. Управител на: “Дик Дик” ЕООД – Варна, “Улица първа” ООД – Варна, “ТИМ Клуб” ООД – Варна, “Тортуга” ООД – Варна, “Алея” ООД – Варна, “ТИМ Кар” ООД – Варна, “ТИМ” ЕООД – Варна, “Байонета” ЕООД – Варна; “ТИМ Консулт” ЕООД – Варна; „Глобъл Проджект Мениджмънт” ООД – Варна и „А Ем Джи” ЕООД. Прокурист на “Проучване и добив на нефт и газ” АД – София.**
- **ЦКС /член на НС на ЦКБ АД/: Член на СД на: „Сол България” ЕАД – София.**

Не са известни договори, сключени между ЦКБ АД и членовете на съветите му или свързани с тях лица, които излизат извън обичайната дейност на Банката или съществено се отклоняват от пазарните условия.

Точка 6:

Към 31.12. 2008 г., ЦКБ АД има 52 клона и 214 офиса /представителства и изнесени работни места/. През годината са открити 1 нов клон и 14 нови офиса.

Точка 7:

Притежаваните от ЦКБ АД финансови инструменти са: ДЦК, корпоративни облигации, акции и компенсаторни записи на обща стойност 169,344 хил.лв. и представляват ценни книжа и деривати за търгуване, финансови активи за продажба и финансови активи до падеж.

Банката притежава ДЦК на Правителството на Р.България на обща стойност 124,623 хил.лв., облигации на Европейската икономическа банка на стойност 5,085 хил.лв., корпоративни облигации на български емитенти на стойност 21,278 хил.лв. и капиталови инструменти на стойност 7,287 хил.лв.

Банката не счита, че съществува съществен кредитен риск, свързан с облигационните инструменти на Правителството на Р.България и Европейската икономическа банка. По-голямата част от тези инструменти са с фиксиран лихвен процент и промяната в пазарните лихвени нива не се отразява на лихвените приходи от тях.

Корпоративните облигации на български емитенти са изложени на кредитен риск, свързан с възможността на емитентите да изпълняват своите задължения. Размерът му е до общата стойност на притежаваните книжа. По-голяма част от тези книжа са с фиксиран лихвен процент и са изложени на риск от спадане на стойността им при повишение на пазарните лихвени проценти.

Притежаваните от Банката капиталови инструменти са изложени на ценови риск до размера на общата стойност на притежаваните книжа. По-голяма част от тези книжа се търгуват на Българска фондова борса – София АД. Доколкото индексите на борсите са волатилни, е възможно понасянето на загуби, вследствие спад в цените на търгуваните на борсата книжа и отрицателни преоценки на притежаваните от Банката капиталови инструменти.

Притежаваните от Банката експозиции в дериватни финансови инструменти, са представени по справедлива стойност сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапи на открития пазар. Основният обем от тях са позиции на клиенти на банката по сделки по покупка и продажба на валута и свързаните с тях сделки от страна на Банката. Търгуваните за собствена сметка, спекулативни позиции на Банката в дериватни инструменти са под 10 % от общата справедлива стойност на дериватните финансови инструменти, не са със съществен за дейността и размер и Банката не е изложена на съществени рискове, произтичащи от тези инструменти.

От гледна точка на естеството на дейността на ЦКБ АД, други съществени фактори не оказват влияние за оценка на активите, пасивите, финансовото състояние и печалбата на Банката.

София

Дата: 27 март 2009 г.

ЛАЗАР ИЛИЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

ИВАЙЛО ДОНЧЕВ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН ДИРЕКТОР

**ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР И
ГОДИШЕН ИНДИВИДУАЛЕН ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
31 ДЕКЕМВРИ 2008**

ДОКЛАД НА НЕЗАВИСИМИЯ ОДИТОР

До акционерите на Централна кооперативна банка АД

Доклад върху индивидуалния финансов отчет

Ние извършихме одит на приложения индивидуален финансов отчет на Централна кооперативна банка АД (“Банката”), включващ счетоводния баланс към 31 декември 2008 и индивидуалните отчет за доходите, отчет за промените в собствения капитал и отчет за паричните потоци за годината, приключваща на тази дата, както и обобщеното оповестяване на съществените счетоводни политики и другите пояснителни приложения.

Отговорност на ръководството за индивидуалния финансов отчет

Отговорността за изготвянето и достоверното представяне на този индивидуален финансов отчет в съответствие с Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), одобрени от Комисията на Европейския съюз, се носи от ръководството на Банката. Тази отговорност включва: разработване, внедряване и поддържане на система за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на финансови отчети, които да не съдържат съществени неточности, отклонения и несъответствия, независимо дали те се дължат на измама или на грешка; подбор и приложение на подходящи счетоводни политики; и изготвяне на приблизителни счетоводни оценки, които да са разумни при конкретните обстоятелства.

Отговорност на одитора

Нашата отговорност се свежда до изразяване на одиторско мнение върху този индивидуален финансов отчет, основаващо се на извършения от нас одит. Нашият одит бе проведен в съответствие с професионалните изисквания на Международните одиторски стандарти. Тези стандарти налагат спазване на етичните изисквания, както и одитът да бъде планиран и проведен така, че ние да се убедим в разумна степен на сигурност доколко индивидуалният финансов отчет не съдържа съществени грешки.

Одитът включва изпълнението на процедури с цел получаване на одиторски доказателства относно сумите и оповестяванията, представени в индивидуалния финансов отчет. Избраните процедури зависят от преценката на одитора, включително оценката на рисковете от съществени неточности, отклонения и несъответствия в индивидуалния финансов отчет, независимо дали те се дължат на измама или на грешка. При извършването на тези оценки на риска одиторът взема под внимание системата за вътрешен контрол, свързана с изготвянето и достоверното представяне на индивидуалния финансов отчет от страна на Банката, за да разработи одиторски процедури, които са подходящи при тези обстоятелства, но не с цел изразяване на мнение относно ефективността на системата за вътрешен контрол на Банката. Одитът също така включва оценка на уместността на прилаганите счетоводни политики и разумността на приблизителните счетоводни оценки, направени от ръководството, както и оценка на цялостното представяне на индивидуалния финансов отчет.

Считаме, че извършеният от нас одит предоставя достатъчна и подходяща база за изразеното от нас одиторско мнение.

Мнение

По наше мнение индивидуалният финансов отчет представя достоверно, във всички съществени аспекти, финансовото състояние на Банката към 31 декември 2008, както и финансовите й резултати от дейността и паричните потоци за годината, приключваща на тази дата, в съответствие с МСФО, одобрени от Комисията на Европейския съюз.

Доклад върху други правни и регулаторни изисквания – Годишен индивидуален доклад на ръководството за дейността на Банката съгласно чл. 33 от Закона за счетоводството

Съгласно изискванията на Закона за счетоводството, чл. 38, алинея 4, ние прегледахме приложения Годишен индивидуален доклад за дейността на Банката, изготвен от ръководството на Банката. Годишният индивидуален доклад за дейността на Банката не е част от индивидуалния финансов отчет. Историческата финансова информация, представена в Годишния индивидуален доклад за дейността на Банката, съставен от ръководството, съответства в съществените си аспекти на финансовата информация, която се съдържа в годишния индивидуален финансов отчет на Банката към 31 декември 2008, изготвен на база МСФО, одобрени от Комисията на Европейския съюз. Отговорността за изготвянето на Годишния индивидуален доклад за дейността на Банката от 27 март 2009, се носи от ръководството на Банката.

Deloitte Audit
Делойт Одит ООД

Силвия Пенева
Управител
Регистриран одитор

София
30 март 2009

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

ИНДИВИДУАЛЕН СЧЕТОВОДЕН БАЛАНС
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
АКТИВИ			
Парични средства и парични салда в Централната банка	4	303,184	244,048
Предоставени ресурси и аванси на банки	5	39,650	385,565
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	6	23,033	16,784
Финансови активи държани за търгуване	7	21,719	36,082
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	8	979,810	656,030
Други активи	9	51,524	7,312
Финансови активи държани за продажба	10	46,027	81,430
Финансови активи държани до падеж	11	101,598	84,458
Инвестиции в дъщерни предприятия	12	34,881	-
Дълготрайни активи	13	62,339	55,171
Нетекущи активи, държани за продажба	14	335	-
ОБЩО АКТИВИ		1,664,100	1,566,880
ЗАДЪЛЖЕНИЯ И КАПИТАЛ			
ЗАДЪЛЖЕНИЯ			
Депозити от банки	15	6,799	373
Кредити от банки	16	10,003	-
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	17	15,504	14,007
Задължения към други депозанти	18	1,384,958	1,327,239
Други привлечени средства	19	4,120	7,053
Други задължения	20	14,220	6,863
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ		1,435,604	1,355,535
СОБСТВЕН КАПИТАЛ			
Емитиран капитал	21.1	83,155	83,155
Премиен резерв		64,445	64,445
Резерви, включително неразпределена печалба	21.2	64,509	44,415
Преоценъчен резерв		(5,257)	(764)
Печалба за текущата година		21,644	20,094
ОБЩО СОБСТВЕН КАПИТАЛ		228,496	211,345
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ И КАПИТАЛ		1,664,100	1,566,880
Условни задължения	31	255,635	194,573

Финансовият отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 27 март 2009 г.

Лазар Илиев
Изпълнителен директор

Ивайло Дончев
Изпълнителен директор

Силвия Пенева
Регистриран одитор
30/03/2009

Приложените бележки са неделима част от този финансов отчет.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ДОХОДИТЕ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Бележка	Годината, приключваща на 31.12.2008	Годината, приключваща на 31.12.2007
Приходи от лихви	22	107,934	92,264
Разходи за лихви	22	(42,708)	(34,100)
Нетен доход от лихви		65,226	58,164
Приходи от такси и комисиони	23	26,163	23,155
Разходи от такси и комисиони	23	(3,509)	(3,431)
Нетен доход от такси и комисиони		22,654	19,724
Нетни печалби от операции с ценни книжа	24	6,948	13,621
Нетни печалби от промяна на валутни курсове	25	3,420	2,331
Други нетни приходи от дейността	26	14,045	2,362
Разходи за дейността	27	(82,437)	(64,885)
Нетни разходи за обезценки за несъбираемост	28	(6,895)	(9,133)
Печалба за периода преди данъчно облагане		22,961	22,184
Данъци	29	(1,317)	(2,090)
ПЕЧАЛБА ЗА ПЕРИОДА		21,644	20,094
Доход на акция (в лева)	30	0.26	0.27

Финансовият отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 27 март 2009 от:

Лазар Илиев
Изпълнителен директор

Ивайло Дончев
Изпълнителен директор

Силвия Пенева
Регистриран одитор
30/03/2009

Приложените бележки са неделима част от този финансов отчет.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПАРИЧНИТЕ ПОТОЦИ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Годината, приключваща на 31.12.2008	Годината, приключваща на 31.12.2007
Парични потоци от основна дейност		
Печалба преди данъци	22,961	22,184
Амортизация	7,891	6,204
Платен данък печалба	(3,893)	(634)
Нереализирана загуба/(печалба) от преценка на ценни книжа, държани за търгуване	4,372	(13,220)
Увеличение на провизии за задължения и на обезценка на кредити	6,895	9,133
НЕТНИ ПАРИЧНИ ПОТОЦИ ПРЕДИ ИЗМЕНЕНИЯТА В ОБОРОТНИЯ КАПИТАЛ	38,226	23,667
Промяна в активите, участващи в основната дейност:		
Намаление/(увеличение) на предоставени ресурси и аванси на банки с падеж над 90 дни	4,890	(4,890)
(Увеличение) на вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	(6,249)	(10,043)
Намаление/(увеличение) на финансовите активи за търгуване	9,991	2,234
(Увеличение) на предоставени кредити и аванси на клиенти	(330,675)	(122,832)
(Увеличение) на други активи	(41,636)	(1,754)
(Увеличение) на нетекущи активи, държани за продажба	(335)	-
	(364,014)	(137,285)
Промяна в пасивите, участващи в основната дейност:		
Увеличение на депозити от банки	6,426	284
Увеличение/(намаление) на кредити от банки	10,003	(53,978)
Увеличение на задължения по споразумения за обратно изкупуване	1,497	14,007
Увеличение на задължения към други депозанти	57,719	380,582
(Намаление) на други привлечени средства	(2,933)	(2,605)
Увеличение на други задължения	7,357	1,898
	80,069	340,188
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ/(ЗА) ОСНОВНА ДЕЙНОСТ	(245,719)	226,570
Парични потоци от инвестиционна дейност		
Придобиване на дълготрайни активи	(15,059)	(14,422)
Придобиване на инвестиции в дъщерни предприятия	(34,881)	-
Продажба/(придобиване) на финансови активи държани за продажба, нетно	30,909	(15,254)
Придобиване на/(постъпления от) финансови активи до падеж, нетно	(17,140)	32,917
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ/(ЗА) ИНВЕСТИЦИОННА ДЕЙНОСТ	(36,171)	3,241
Парични потоци от финансова дейност		
Емисия на дялов капитал	-	74,839
НЕТЕН ПАРИЧЕН ПОТОК ОТ ФИНАНСОВА ДЕЙНОСТ	-	74,839
УВЕЛИЧЕНИЕ НА ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ, НЕТНО	(281,890)	304,650
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ В НАЧАЛОТО НА ГОДИНАТА (БЕЛ. 32)	624,724	320,074
ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ В КРАЯ НА ГОДИНАТА (БЕЛ. 32)	342,834	624,724

Финансовият отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 27 март 2009 от:

Лазар Илиев
Изпълнителен директор

30/03/2009
Силвия Пенева
Регистриран одитор

Ивайло Дончев
Изпълнителен директор

Приложените бележки са неделима част от този финансов отчет.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

ИНДИВИДУАЛЕН ОТЧЕТ ЗА ПРОМЕНИТЕ В СОБСТВЕНИЯ КАПИТАЛ
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

	Емитиран и внесен капитал	Премиен резерв	Резерви, включително неразпре- делена печалба	Преоценъчен резерв	Печалба за текущата година	Общо
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2006	72,761	-	32,403	(537)	12,013	116,640
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2006, пренесена в неразпределена печалба	-	-	12,013	-	(12,013)	-
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2007	-	-	-	-	20,094	20,094
Емитиран и внесен капитал	10,394	-	-	-	-	10,394
Премиен резерв, свързан с емитиран дялов капитал	-	64,445	-	-	-	64,445
Изменение от преценка и продажба на финансови активи, обявени за продажба, нетно	-	-	-	(227)	-	(227)
Други движения	-	-	(1)	-	-	(1)
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2007	83,155	64,445	44,415	(764)	20,094	211,345
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2007, пренесена в неразпределена печалба	-	-	20,094	-	(20,094)	-
Нетна печалба за годината, приключваща на 31 декември 2008	-	-	-	-	21,644	21,644
Изменение от преценка и продажба на финансови активи, обявени за продажба, нетно	-	-	-	(4,493)	-	(4,493)
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2008	<u>83,155</u>	<u>64,445</u>	<u>64,509</u>	<u>(5,257)</u>	<u>21,644</u>	<u>228,496</u>

Финансовият отчет е одобрен от Управителния съвет и подписан от името на Централна кооперативна банка АД на 27 март 2009 от:

Лазар Илиев
Изпълнителен директор

Ивайло Дончев
Изпълнителен директор

Силвия Пенева
Регистриран одитор
30/03/2009

Приложените бележки са неделима част от този финансов отчет.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

1. ОПЕРАТИВНА ПОЛИТИКА

Централна кооперативна банка АД, София ("Банката") е основана през 1991. Банката извършва дейността си съгласно Закона за кредитните институции (ЗКИ) и наредбите на Българска народна банка (БНБ). Банката осъществява своята дейност въз основа на банков лиценз предоставен от БНБ, по силата на който може да привлича депозити в национална и чуждестранна валута, да предоставя заеми в национална и чуждестранна валута, да открива и поддържа ностро сметки в чуждестранна валута в чужбина, да извършва сделки с ценни книжа, с чуждестранна валута, както и да извършва други банкови операции и сделки, разрешени от Закона за кредитните институции.

През декември 2005 на Банката е предоставен банков лиценз от Централната банка на Кипър, по силата на който Банката може да извършва банкова дейност на пълноправен банков клон на територията на Република Кипър при спазване на разпоредбите на Закона на банките на Кипър. През 2007 Банката започва да извършва банкова дейност на територията на Кипър.

Банката е публично дружество и акциите ѝ се търгуват на Българска фондова борса, София. Банката е пълноправен член на Европейската асоциация на кооперативните банки. Банката е първичен дилър на операции с държавни ценни книжа.

Към 31 декември 2008 дейностите на Банката се извършват чрез централен офис в София, България, 51 клона и 214 изнесени работни места в България и 1 клон в Република Кипър.

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ

Обща рамка за финансово отчитане

Настоящият финансов отчет представлява индивидуален финансов отчет и е изготвен за годината, приключваща на 31 декември 2008. Сумите в индивидуалния финансов отчет са представени в хиляди български лева (хил. лв.).

Настоящият индивидуален финансов отчет е изготвен с общо предназначение.

Банката притежава над 50% участие в дъщерното дружество Централна кооперативна банка АД Скопие, Република Македония. В съответствие с изискванията на МСС 27 „Консолидирани и индивидуални финансови отчети“, Банката изготвя и консолидиран финансов отчет, който ще бъде издаден през април 2009.

Банката изготвя и представя финансовите си отчети на база на Международните стандарти за финансово отчитане (МСФО), издадени от Съвета по международни счетоводни стандарти (СМСС) и разясненията за тяхното прилагане, издадени от Комитета за разяснение на МСФО (КРМСФО), приети от Комисията на Европейския съюз (Комисията) и приложими в Република България. МСФО приети от Комисията не се различават от МСФО, издадени от СМСС, и са в сила за отчетни периоди, приключващи на 31 декември, 2008 с изключения на определени изисквания за отчитане на хеджирането в съответствие с МСС 39 Финансови инструменти: Признание и оценяване, които не са приети от Комисията. Ръководството счита, че ако изискванията за отчитане на хеджиране бъдат одобрени от Комисията, това не би оказало съществено влияние върху настоящия индивидуален финансов отчет.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

2. **БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Обща рамка за финансово отчитане (продължение)

Ръководството е на мнение, че избраната база за изготвяне на индивидуалния финансов отчет за 2008 предоставя на потребителите полезна и достоверна информация относно финансовото състояние и резултатите от дейността на Банката.

През 2008 Банката е приела всички нови и преработени МСФО от СМСС, одобрени от Комисията, които са в сила за 2008, и които имат отношение към дейността на Банката:

- Изменения на МСС 39 Финансови инструменти: Признаване и оценяване и МСФО 7 Финансови инструменти: Оповестявания (в сила от 1 юли 2008).

Прилагането на тези изменения и разяснения не води до промени в счетоводната политика на Банката.

Индивидуалният финансов отчет е изготвен съгласно метода на историческата цена, модифицирана с преоценката до справедлива стойност на финансови активи и пасиви държани за търгуване, на разположение за продажба и всички дериватни договори. Кредитите и вземанията и финансовите активи до падеж са оценени по амортизирана стойност.

Промени в МСФО

Следните МСФО, изменения на МСФО и разяснения са приети от СМСС и КРМСФО към датата на издаване на настоящият индивидуален финансов отчет, но са в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 юли 2008:

- Изменения на МСФО 1 Прилагане за първи път на МСФО и свързаните промени в МСС 27 (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 януари 2009) - приет от Комисията;
- МСФО 1 (Ревизиран) Прилагане за първи път на МСФО (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 юли 2009);
- Изменения на МСФО 2 Плащане на базата на акции (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 януари 2009) - приет от Комисията;
- МСФО 3 (ревизиран) Бизнес комбинации и свързаните изменения в МСС 27, МСС 28 и МСС 31 (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 юли 2009);
- Изменения на МСФО 7 Финансови инструменти: оповестяване (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 януари 2009);
- МСФО 8 Оперативни сегменти (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 януари 2009) - приет от Комисията;
- МСС 1 (ревизиран), Представяне на финансови отчети (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 януари 2009) - приет от Комисията;
- МСС 23 (преработен) Разходи по заеми (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 януари 2009) - приет от Комисията;
- Изменения на МСС 27, Консолидирани и индивидуални финансови отчети (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 юли 2009);

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени в МСФО (продължение)

- Изменения на МСС 32 Финансови инструменти: Представяне, и МСС 1, Представяне на финансови отчети (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 януари 2009) - приет от Комисията;
- Изменения на МСС 39, Финансови инструменти: Признаване и оценяване относно рекласификация на активи (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 юли 2008);
- Изменения на МСС 39, Финансови инструменти: Признаване и оценяване относно допустими хеджирани инструменти (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 юли 2009);
- Подобрения на МСФО 2008 - приет от Комисията (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 януари 2009), който засяга представянето, признаването или принципите на оценяване, изложени в МСФО 5, МСФО 7, МСС 1, МСС 7, МСС 16, МСС 19, МСС 20, МСС 23, МСС 27, МСС 28, МСС 31, МСС 36, МСС 38, МСС 39, МСС 40 и МСС 41;
- КРМСФО 11, МСФО 2 Операции с акции в рамките на групата и с обратно изкупени собствени акции (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 март 2008) - приет от Комисията;
- КРМСФО 12 Концесионни споразумения за услуги (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 януари 2008);
- КРМСФО 13 Програми за клиентска лоялност (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 януари 2009) - приет от Комисията;
- КРМСФО 14, МСС 19 Ограничение на активите по планове с дефинирани вноски, минимални капиталови изисквания и тяхното взаимодействие (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 януари 2009) - приет от Комисията;
- КРМСФО 15 Споразумения за изграждане на недвижими имоти (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 януари 2009);
- КРМСФО 16 Хеджиране на нетна инвестиция в чуждестранна дейност (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 октомври 2008);
- КРМСФО 17 Разпределение на непарични активи на собствениците (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 юли 2009);
- КРМСФО 18 Прехвърляне на активи от клиенти (в сила за годишни финансови периоди започващи на или след 1 юли 2009).

По-голямата част от МСФО и КРМСФО изложени по-горе не са приложими за дейността на Банката и няма да окажат съществен ефект върху индивидуалния финансов отчет.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

2. БАЗА ЗА ИЗГОТВЯНЕ НА ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Промени в МСФО (продължение)

Следните изменения на стандартите и разясненията биха могли да окажат съществен ефект върху финансовите отчети:

- МСС 1 (ревизиран) Представяне на финансови отчети, който изисква информацията във финансовите отчети да бъде обобщена на базата на сходни характеристики и въвежда отчет за съвкупния доход.

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА

3.1. Обхват и цел

Счетоводната политика обхваща принципи и изходни положения, концепции, правила, практики, бази и процедури, възприети от ръководството за отчитане дейността на Банката и изготвяне и представяне на финансовите отчети.

Целта на счетоводната политика е да осигури необходимото организационно и методологическо единство в осъществяване на счетоводната дейност в Банката, което да гарантира вярното и честно представяне на нейното имуществено и финансово състояние в годишния финансов отчет.

3.2. Основни елементи на счетоводната политика

3.2.1. Приходи от лихви и разходи за лихви

Приходите от и разходите за лихви се признават на пропорционална времева база, с използване на метода на ефективния лихвен процент, като се амортизира разликата между сумата при първоначалното признаване на съответния актив или задължение и сумата при настъпил падеж.

За кредити, предоставени от Банката и задължения към депозанти, където лихвата се изчислява ежедневно като се прилага договорения лихвен процент към неиздължената сума на кредита, ефективният лихвен процент се приема за приблизително равен на договорения, поради естеството на договорните отношения.

Натрупаните лихви в резултат на притежаване на ценни книжа за търгуване или за продажба се отчитат като приходи от лихви. Приходите от лихви включват сумата на амортизацията на дисконта, премията или друга разлика между началната отчетна сума на дълговите ценни книжа и сумата им на падежа.

При придобиване на лихвоносна инвестиция, натрупаната към момента на придобиването лихва се отчита като вземане.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.2. Такси и комисиони

Таксите и комисионите се състоят основно от такси за разплащателни операции в лева и чуждестранна валута, такси за отпускане и управление на кредити, за откриване на акредитиви и издаване на гаранции. Таксите и комисионите се начисляват, когато са заработени или дължими.

Комисионите, възникващи от сделки в чуждестранна валута се признават в отчета за доходите при получаването им. Таксите и комисионите за отпускане и управление на кредити, когато са част от ефективния им доход, се разсрочват чрез амортизирането им за срока на действие на кредита и се признават като текущ финансов приход през този период чрез корекция на ефективния лихвен доход.

3.2.3 Операции в чуждестранна валута

Сделките, осъществени в чуждестранни валути са преизчислени в лева по курсовете на БНБ за деня на сделката. Вземанията и задълженията в чуждестранна валута са преизчислени в лева към деня на изготвянето на счетоводния баланс по обменните курсове на БНБ за същия ден.

Нетните печалби и загуби, възникнали като резултат от преизчисляване по курсовете на БНБ за деня на сделката, са отчетени в отчета за доходите за периода, в който са възникнали.

Банката извършва ежедневна преоценка на всички валутни балансови активи и пасиви и задбалансови позиции съобразно курса на БНБ за съответния ден. Нетните печалби и загуби, възникнали от преоценката на балансовите валутни позиции, са отчетени в отчета за доходите за периода, в който са възникнали.

От 2002 българският лев е обвързан с еврото в съотношение 1 евро за 1.95583 лева.

Обменните курсове към 31 декември 2008 и 2007 между долара на САЩ и българския лев са:

31 декември 2008	31 декември 2007
1 долар на САЩ = 1.38731 лева	1 долар на САЩ = 1.33122 лева

3.2.4. Финансови активи

Финансовите активи, държани за търгуване са придобити с цел получаване на печалба, произтичаща от краткосрочни колебания в цените или дилърския марж или са финансови активи, включени в портфейл, за който съществува вероятност за краткосрочно реализиране на печалба. Към тях се отнасят придобитите с цел търговия сконтови и лихвоносни ДЦК, както и корпоративни ценни книжа на финансови и нефинансови предприятия, в които Банката не притежава контролно участие.

Финансовите активи, обявени за продажба са тези финансови активи, които не са държани от Банката за търгуване, до падеж и не представляват кредити и вземания, възникнали първоначално в Банката. Финансовите активи, обявени за продажба представляват придобити лихвоносни държавни и корпоративни ценни книжа, както и придобити капиталови инвестиции във финансови и нефинансови предприятия, в които Банката не притежава контролно участие.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.4. Финансови активи (продължение)

Финансовите активи, държани до настъпване на падеж са с фиксирано плащане и фиксиран падеж, които Банката има намерение и възможност да държи до настъпване на падежа им независимо от евентуалната възможност да бъдат изтъргувани в бъдеще при възникнали благоприятни условия. Тези активи представляват придобити лихвоносни държавни ценни книжа.

Кредитите и авансите, възникнали първоначално в Банката с фиксиран падеж са финансови активи, създадени посредством директното предоставяне от страна на Банката на пари или услуги на дадени клиенти с фиксиран падеж.

Признаване

Финансовите активи се признават само когато Банката стане страна по договорните разпоредби на инструмента. Първоначалното им отчитане е на датата на уреждане (плащане) на договора.

Първоначална оценка

Първоначално финансовите активи се оценяват по справедлива стойност, която е равна на сумата от справедливата стойност на направеното вложение и разходите по сделката. Разходите по извършването на сделката, които се включват в цената на придобиване са хонорари, комисиони и други възнаграждения, изплатени на агенти, брокери, консултанти, дилъри и други, пряко ангажирани със сделката лица, данъци, такси, разрешения и други, изплатени на борси и на регулаторни органи. Всички останали разходи се отчитат като текущи за периода на възникването им. В цената на придобиване не се включват и присъщите за финансовия актив лихви, които не са платени към датата на придобиване. Те се отразяват като вземане.

Последваща оценка

След първоначалното признаване, финансовите активи, държани за търгуване се оценяват по справедлива стойност. Справедливата стойност се определя на база публикувана ценова котировка на активен пазар. Разликата между отчетната стойност на финансовия актив и неговата справедлива стойност се отчита като текущ финансов приход или текущ финансов разход в периода на възникването ѝ.

След първоначалното признаване, финансовите активи, обявени за продажба се оценяват по справедлива стойност, когато за тях има публикувана котировка на активен пазар или има други надеждни модели за оценка, които отразяват специфичните обстоятелства на емитента. Разликата между отчетната стойност на тези финансови активи и справедливата им стойност се отчита като увеличение или намаление на преоценъчен резерв. След първоначалното признаване, финансовите активи обявени за продажба, за които няма котировки на активен пазар и/или за които не могат да се приложат други надеждни модели за оценка, се оценяват по цена на придобиване.

След първоначалното признаване, финансовите активи, държани до падеж се отчитат по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва. Амортизираната стойност е първоначалната стойност /цена на придобиване/ на актива, коригирана в посока увеличение с акумулираната амортизация на всяка разлика между първоначалния размер и размера при падежа и в посока намаление с вноските за погасяване на главницата, акумулираната амортизация на всяка разлика между първоначалния размер и размера на падежа и разходите за обезценка и/или несъбираемост. Амортизацията се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.4. Финансови активи (продължение)

След първоначалното признаване, кредитите и авансите, възникнали първоначално в Банката с фиксиран падеж се отчитат по амортизирана стойност по метода на ефективната лихва и не се преоценяват.

Амортизираната стойност е първоначалната стойност на актива, увеличена с натрупаната амортизация за всяка разлика между първоначалния размер и размера при падежа, минус вноските за погасяване на главницата и разходите за обезценка и/или несъбираемост. Амортизацията се изчислява чрез прилагане на ефективния лихвен процент.

Отписване

Отписването на финансовите активи се извършва при изгубване от страна на Банката на контрол върху договорните права, по повод реализиране на правата, свързани с актива, отказ от правата свързани с актива и изтичане на срока за реализиране на правата, свързани с актива, като всяка нетна печалба или загуба от отписването се отразява в отчета за доходите през периода на възникването ѝ. Формираният към датата на отписването преоценъчен резерв се отразява като текущ финансов приход или текущ финансов разход.

Обезценки за несъбираемост

Финансовите активи се обезценяват при наличие на индикация за обезценка: има информация за финансови затруднения; има реални договорни нарушения; извършено е реструктуриране на дълга; изключване от фондовата борса на ценните книжа.

Финансовите активи, държани за търгуване се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет, доколкото наличието на обезценка не е намерило отражение в извършената преценка към датата на годишния финансов отчет. При наличие на условия за обезценка се определя възстановимата стойност на финансовите активи. При условие, че очакваната възстановима стойност на финансовите активи е по-ниска от отчетната им стойност се извършва обезценка, като отчетната стойност на финансовите активи се намалява до очакваната им възстановима стойност. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаление на стойността на финансовите активи.

Финансовите активи, държани за продажба и отчитани по справедлива стойност се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет, доколкото наличието на обезценка не е намерило отражение в извършената преценка към датата на годишния финансов отчет. При наличие на условия за обезценка се определя тяхната възстановима стойност. При условие, че очакваната възстановима стойност на финансовите активи е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка, както следва:

- при условие, че към момента на обезценката няма формиран преоценъчен резерв – разликата между отчетната стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовите активи;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-малък от размера на обезценката – в този случай с частта от обезценката до размера на преоценъчния резерв се намалява отчетната стойност на активите и размера на преоценъчния резерв /който остава с нулева стойност/. Останалата част от обезценката се отнася като текущ финансов разход и намаление на отчетната стойност на активите;

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.4. Финансови активи (продължение)

- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е отрицателна величина – разликата между балансовата стойност и очакваната възстановима стойност се отразява като текущ финансов разход и намаляване стойността на финансовия актив, а отрицателната величина на преоценъчния резерв се прехвърля и намира отражение в текущите финансови разходи;
- при условие, че към момента на обезценката има формиран преоценъчен резерв, който е положителна величина и е по-голям от размера на обезценката – в този случай с размера на обезценката се намалява стойността на инвестицията и размера на преоценъчния резерв.

Финансовите активи, държани от Банката до настъпване на падеж се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за притежавани от Банката ценни книжа, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на ценните книжа е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на ценните книжа. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в отчета за доходите за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината.

Кредитите и авансите, възникнали първоначално в Банката с фиксиран падеж, се проверяват за наличие на обезценка във връзка с изготвянето на годишния финансов отчет. Обезценките за несъбираемост за предоставени от Банката кредити, отчетени по амортизирана стойност, се определят като разлика между отчетната стойност и сегашната стойност на бъдещите парични потоци, дисконтирани с първоначалния ефективен лихвен процент, ако това е необходимо. Ръководството определя очакваните бъдещи парични потоци след преглед на индивидуалните кредитополучатели, кредитните експозиции и други оказващи влияние фактори. При условие, че сегашната стойност на бъдещите парични потоци на кредитите е по-ниска от отчетната им стойност, се извършва обезценка. Разликата се отчита като текущ финансов разход и намаляване на стойността на кредитите. Намаляването на обезценките за несъбираемост се отчита в отчета за доходите за съответния период. Възстановени суми, отписани преди това, се приемат за приход чрез намаляване на обезценките за несъбираемост за годината. Несъбираемите кредити и аванси, които не могат да бъдат възстановени се отписват и се нетират от акумулираната обезценка за несъбираемост. Тези кредити се отписват след приключване на всички необходими правни процедури и след като сумата на загубата е окончателно определена.

Банката е възприела методология за изчисляване на провизиите за обезценка на кредити на базирана на МСФО и в съответствие с изискванията на банковото законодателство в България. Банката класифицира кредитите в няколко групи. Извън групата на редовните кредити се прилагат проценти, надвишаващи минимално изискваните от регулациите, като с тези проценти се намаляват договорните парични потоци с цел определяне на очакваните парични потоци, които след това се дисконтират с ефективния лихвен процент, както е посочено по-горе. Други специфични изисквания на регулациите са свързани с условия за прекласифициране на нередовни кредити обратно в групата на редовните и признаване на ликвидни обезпечения за целите на определяне на провизиите за обезценка на кредити.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.4. Финансови активи (продължение)

Сумата на загубите, които не са конкретно идентифицирани, но на база преоден опит могат да бъдат очаквани за група от кредити с подобни рискови характеристики, също се начисляват като разход за провизии и намаляват отчетната стойност на кредитите. Загубите се оценяват на базата на исторически опит, кредитния рейтинг на клиентите и икономическата среда, в която са поставени кредитополучателите.

3.2.5 Инвестиции в дъщерни дружества

Дъщерни дружества са тези, върху които Банката пряко или непряко притежава над половината от правата на глас или по друг начин може да упражнява контрол върху оперативната им и финансова политика.

В индивидуалния отчет на Банката акциите и дяловете в дъщерни дружества първоначално се признават по цена на придобиване. Последващо Банката извършва периодичен преглед за наличие на обезценка. Обезценката се признава в отчета за доходите като загуби от обезценка на инвестиции в дъщерни предприятия.

Дивидентите от дъщерни дружества, се признават и отчитат в отчета за доходите, ако касаят разпределение на печалби от отчетни периоди след придобиването на инвестицията, или в намаление на балансовата стойност на инвестицията, ако касаят разпределение на печалби преди придобиването им.

3.2.6. Вземания и задължения по споразумения за обратно изкупуване

Вземанията и задълженията по споразумения за обратно изкупуване се отчитат по цена на придобиване, която е равна на справедливата стойност на пласираните/привлечените от Банката средства, обезпечени със стойността на ценните книжа. Дължимите лихви за предоставеното/полученото финансиране за срока на споразумението се осчетоводяват и признават като приходи/разходи за лихви в периода на възникването им.

3.2.7. Парични средства и парични еквиваленти

Парични средства и парични еквиваленти, за целите на съставяне на отчета за паричните потоци, включват паричните средства, салдата по сметките в Централната банка (БНБ) и ностро сметките, които представляват разплащателни сметки в други банки без ограничения при използването им, както и предоставени ресурси, кредити и аванси на други банки с падеж до 3 месеца.

3.2.8. Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви

МСФО 7 "Финансови инструменти: Оповестяване", изисква в бележките към финансовите отчети да се оповести информация за справедливата стойност на финансовите активи и пасиви. За тази цел справедливата стойност се дефинира като стойността, за която един актив може да бъде заменен или едно задължение уредено при директна сделка между информирани и желаещи осъществяването на сделката страни.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.8. Справедлива стойност на финансовите активи и пасиви (продължение)

Политиката на Банката е да оповестява информация за справедливата стойност на тези активи и пасиви, за които има налична пазарна информация и чиято справедлива стойност е съществено различна от отчетената стойност. Справедливата стойност на паричните средства и паричните еквиваленти, депозитите и кредитите, предоставени от Банката, другите вземания, депозитите, заемите и другите краткосрочни задължения се доближава до балансовата стойност, в случай, че падежът им ще настъпи в по-кратък период от време. В момента не съществува достатъчен пазарен опит, стабилен и ликвиден пазар за покупки и продажби на кредити и някои други финансови активи и пасиви, за които няма публикувана пазарна информация. Съответно, тяхната справедлива стойност не може да се определи надеждно. Според ръководството, при съществуващите обстоятелства, отчетените възстановими стойности на финансовите активи и пасиви са най-достоверни и полезни за целите на финансовия отчет.

3.2.9. Нетиране

Финансовите активи и пасиви се нетират, а нетната стойност се отчита в баланса, когато Банката има влязло в сила законно право да нетира признатите стойности, а сделките са предвидени да бъдат уредени на нетна основа.

3.2.10. Провизии за кредитни ангажименти

Размерът на провизии за гаранции и други задбалансови кредитни ангажименти се признава за разход и пасив, когато Банката има текущи правни или конструктивни задължения, които са възникнали в резултат на минало събитие и когато е вероятно определен поток, включващ икономически ползи, да бъде необходим за покриване на задължението и може да бъде направена надеждна оценка на размера на задължението. Всички загуби в резултат от признаване на провизии за задължения се отнасят в отчета за доходите за съответния период.

3.2.10. Деривати

Дериватите се отчитат по справедлива стойност и се признават в баланса като деривати за търгуване. Справедливата стойност на дериватите се основава на пазарната цена или сходни модели за оценка. Дериватите активи се представят като част от финансовите активи държани за търгуване, а дериватите пасиви се представят като част от други задължения. Промяната в справедливата стойност на дериватите за търгуване се признава като част от нетния приход от търговски операции в отчета за доходите.

3.2.11. Дълготрайни материални и нематериални активи

Дълготрайните материални и нематериални активи са придобити и притежавани от Банката разграничими нефинансови ресурси, които се използват за производство и/или продажба на услуги, за отдаване под наем, за административни или за други цели. Те се отчитат по цена на придобиване, намалена с начислените амортизации и натрупаните загуби от обезценка. Амортизацията на дълготрайните материални и нематериални активи са изчислени по линейния метод, така че изхабяването им да отговаря на предвидения за тях срок на ползване. Годишните амортизационни норми са следните:

Сгради	4%	(25 години)
Стопански инвентар	15%	(7 години)
Транспортни средства	15%	(7 години)
Други активи	15%	(7 години)
Специфично оборудване, кабелни мрежи и охранителни системи	4%	(25 години)
Оборудване, включващо хардуер и софтуерни продукти	20%	(5 години)

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.2.11. Дълготрайни материални и нематериални активи (продължение)

Амортизации не се начисляват на земи, активи за препродажба, активи в процес на придобиване, активи в процес на ликвидация и напълно амортизираните активи до остатъчната им стойност.

Ръководството на Банката е извършило към датата на изготвяне на годишния индивидуален финансов отчет проверка за обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи. Не са установени условия за наличие на обезценка на дълготрайните материални и нематериални активи, поради което те не са обезценявани.

3.2.12. Данъчно облагане

Данък печалба е начислен въз основа на приходите за периода и включва текущ и отсрочен данък. Данъците са в съответствие с българското данъчно законодателство.

Текущият данък се изчислява на базата на облагаемата печалба, коригирана с някои непризнати за данъчни цели приходи и разходи на счетоводния финансов резултат, отчетен съгласно българското счетоводно законодателство, приложимо за банки.

Отсроченият данък се изчислява чрез прилагане на метода на балансовите пасиви. Отсроченият данък отразява нетния данъчен ефект на всички временни разлики между балансовата стойност на активите и пасивите за целите на финансовия отчет и стойностите, изчислени за данъчни цели. Отсрочените данъчни активи и задължения се изчисляват чрез използване на данъчни ставки, които се очаква да бъдат прилагани за облагаемия доход за годините, за които се очаква тези временни разлики да бъдат възстановени или уредени. Оценката на отсрочените данъчни активи и задължения отразява данъчните последствия, които ще възникнат от начина, по който Банката очаква, на датата на изготвяне на баланса, да възстанови или да уреди отчетната стойност на нейните активи и пасиви. Отсрочените данъчни активи и задължения се признават, независимо от това кога ще се прояви с обратна сила временната разлика.

Данъчният ефект, свързан със сделки или други събития, отчетени в отчета за доходите, също се отчита в отчета за доходите и данъчният ефект, свързан със сделки и други събития, отчетени директно в собствения капитал, също се признава директно в собствения капитал.

Задълженията по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на данъчно облагане, освен в случаите, когато възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Активи по отсрочени данъци се признават за всички временни разлики, подлежащи на приспадане, до степента, в която е вероятно да има налична облагаема печалба, срещу която да се извършат съответните приспадания по отсрочени данъчни вземания. Това не се отнася за случаите, когато те възникват от първоначалното отчитане на актив или пасив при сделка, за която към момента на сделката не дава отражение, нито на счетоводната, нито на данъчната печалба (данъчна загуба).

Текущите и отсрочени данъци се признават като приход или разход и се включват в нетната печалба за периода, освен в случаите, когато тези данъци възникват от сделка или събитие, отчетено за същия или различен период директно в собствения капитал. Отсрочени данъци се начисляват или приспадат директно от собствения капитал, когато тези данъци се отнасят за позиции, които се начисляват или приспадат през същия или различен период директно в собствения капитал.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

3. СЧЕТОВОДНА ПОЛИТИКА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

3.3. Приблизителни оценки, предположения и области на несигурност

Изготвянето на финансови отчети изисква ръководството да прави оценки и разумни предположения, които влияят върху балансовите стойности на активите и пасивите, приходите и разходите за периода, и оповестяването на условните активи и задължения. Тези оценки и предположения се основават на наличната информация към датата на изготвяне на индивидуалния финансов отчет и бъдещите действителни резултати е възможно да се различават от тези оценки.

Най-значимите области на несигурност, за които се изискват оценки и предположения при прилагането на счетоводните политики на Банката, са следните:

- Справедлива стойност на финансовите инструменти;
- Провизии за загуби от обезценка на кредити;
- Полезен живот на амортизируемите активи;
- Обезценка на финансови активи на разположение за продажба.

В края на 2008 година и в началото на 2009 година в резултат на глобалната икономическа криза, засегнала различните индустрии и отрасли в българската икономика е отбелязан спад в нивото на икономическо развитие, което поражда несигурност и риск за тяхното развитие в обозримо бъдеще. Спадът в нивата на развитие на икономиката води до увеличение на рисковете на икономическата среда, в която Банката оперира. В следствие на това размерът на загубите от обезценка по кредити и аванси, финансови активи на разположение за продажби, други финансови инструменти, а също така и стойностите на другите счетоводни приблизителни оценки, в последващи отчетни периоди биха могли да се отличават от определените и отчетени в настоящия финансов отчет. Възвръщаемостта от кредитите и адекватността на признатите загуби от обезценка, както и поддържането на ликвидността на Банката са в зависимост от финансовото състояние на кредитополучателите и възможността им да погасяват задълженията си на договорените падежни дати в последващи отчетни периоди. Ръководството на Банката прилага необходимите процедури за управление на тези рискове, както е оповестено в бележка 33.

3.4. Управление на капитала

Банката определя своя капацитет за поемане на риск като сумата на финансовите ресурси, които са на разположение за покриване на загуби, които биха били породени от рисковия профил на Банката. Финансовите ресурси са класифицирани в нива на рисков капитал според тяхната способност да покриват загуби, способност да отсрочват плащания, и според тяхната стабилност.

Банката изчислява, следи и обявява рисковия си капитал за всички главни рискови категории – кредитен, пазарен и операционен риск. При управлението на рисковия си капитал, Банката следва регулаторно-определените указания, както и своите собствени цели. Българските банки трябва да поддържат коефициент на капиталова адекватност за Капитал от I ред не по-нисък от 6%, и коефициент на обща капиталова адекватност за рисковия капитал не по-нисък от 12%. За 2008 и 2007 Банката е спазвала регулативните изисквания за минимална капиталова адекватност.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

4. ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Парични средства в брой:		
В български лева	54,848	49,255
В чуждестранна валута	30,359	24,448
Парични средства на път:		
В български лева	1,237	237
В чуждестранна валута	262	177
Парични салда в Централната банка:		
Текуща сметка в български лева	176,810	156,184
Минимален задължителен резерв в чуждестранна валута	39,117	13,300
Резервен обезпечителен фонд RINGS	551	447
ОБЩО ПАРИЧНИ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИ САЛДА В ЦЕНТРАЛНАТА БАНКА	303,184	244,048

Текущата сметка в БНБ се използва за пряко участие на паричния пазар и на пазара на държавни ценни книжа, както и за целите на банковия сетълмент в страната.

Търговските банки в България са задължени да поддържат минимален резерв при БНБ. Задължителният минимален резерв, който е безлихвен, се определя като процент от привлечените средства в лева и в чуждестранна валута, периодично определян от БНБ. Тези резерви се регулират на месечна база, като недостигът по тях води до начисляването на наказателни лихви. Централната банка не налага ограничения върху използването на минималните резерви като дневни отклонения в рамките на едномесечния период за регулиране са допустими.

В съответствие с разпоредбите на Централната банка, Банката заделя резервен обезпечителен фонд за гарантиране плащанията през системата за брутен сетълмент в реално време RINGS.

5. ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Срочни депозити в местни банки		
В български лева	4,001	25,503
В чуждестранна валута	4,717	107,675
Срочни депозити в чуждестранни банки в чуждестранна валута	416	192,882
Блокирани сметки в чуждестранни банки в чуждестранна валута	-	28,359
Ностро сметки в местни банки		
В български лева	18	306
В чуждестранна валута	11	200
Ностро сметки в чужди банки в чуждестранна валута	30,487	30,640
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ РЕСУРСИ И АВАНСИ НА БАНКИ	39,650	385,565

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

6. **ВЗЕМАНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА**

Към 31 декември 2008 Банката има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на обща стойност 23,033 хил. лв., в това число вземанията по лихви. Банката е обезпечила това вземане със залог на български държавни ценни книжа на приблизително еднаква стойност. Падежът на тези споразумения е между януари и март 2009.

Към 31 декември 2007 споразуменията с клауза за обратно изкупуване са на обща стойност 16,784 хил. лв., в това число вземанията по лихви.

7. **ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ**

Финансовите активи държани за търгуване се състоят от търгуеми ценни книжа, включващи размера на начислените лихви, на базата на техния оригинален матуриретен и сконто, както и деривати държани за търгуване, както следва:

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Средносрочни български държавни облигации	1,209	4,318
Дългосрочни български държавни облигации	474	917
Български корпоративни ценни книжа	9,041	29,541
Деривати държани за търгуване	10,995	1,306
ОБЩО ЦЕННИ КНИЖА ЗА ТЪРГУВАНЕ	21,719	36,082

Средносрочни български ценни книжа

Към 31 декември 2008 и 2007 средносрочните облигации в размер на 1,209 хил. лв. и 4,318 хил. лв. съответно са представени по справедлива стойност и включват ценни книжа в български лева, емитирани от българското правителство.

Дългосрочни български държавни облигации

Към 31 декември 2008 и 2007 дългосрочните облигации в размер на 474 хил. лв. и 917 хил. лв. съответно са представени по справедлива стойност и включват ценни книжа в български лева, емитирани от българското правителство.

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2008 Банката притежава корпоративни капиталови ценни книжа на нефинансови и финансови предприятия на стойност 679 хил. лв. Тези ценни книжа представляват част от капитала на публични търговски дружества, които се търгуват на Българска фондова борса и са представени в отчета по справедлива стойност, като те са ликвидни на българския капиталов пазар.

Към 31 декември 2008 Банката притежава облигации емитирани от Българо-Американска Кредитна Банка АД в размер на 8,065 хил.лв., като падежа на емисията е през месец юли 2011 и дялове в Договорен фонд "Европа" на стойност 297 хил. лв.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

7. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ТЪРГУВАНЕ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31 декември 2007 Банката притежава корпоративни ценни книжа на нефинансови предприятия на стойност 28,747 хил. лв. Тези ценни книжа представляват акции от капитала на публични търговски дружества, които се търгуват на Българска фондова борса и са представени в отчета по справедлива стойност, като те са ликвидни на българския пазар. Към 31 декември 2007 Банката притежава и дялове в Договорен фонд "Европа" на стойност 794 хил. лв.

Деривати държани за търгуване

Към 31 декември 2008 и 2007 дериватите държани за търгуване в размер на 10,995 хил. лв. и 1,036 хил. лв. съответно са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

Български ценни книжа, заложиени като обезпечение

Към 31 декември 2008 и 2007 държавни облигации, емитирани от българското правителство, в размер съответно на 126 хил. лв. и 5,143 хил. лв са заложиени като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

8. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ, НЕТНО

(а) Анализ по видове клиенти

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Граждани:		
В български лева	317,015	224,662
В чуждестранна валута	43,450	28,174
Предприятия:		
В български лева	366,833	266,175
В чуждестранна валута	264,450	159,096
	<u>991,748</u>	<u>678,107</u>
Обезценка за несъбираемост	(11,938)	(22,077)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ, НЕТНО	<u><u>979,810</u></u>	<u><u>656,030</u></u>

Кредитният портфейл на Банката към 31 декември 2008 включва кредити с относително тегло около 15% от брутната стойност на общо предоставените кредити, които представляват кредити с еднократно погасяване на падеж или с гратисен период над 1 година, при които погасяването започва след датата на баланса. Въз основа на приетата от Банката политика тези кредити са класифицирани като редовни и за тях не са начислени обезценки за несъбираемост. Възвръщаемостта на тези кредити и адекватността на обезценките за несъбираемост, както и поддържането на ликвидността на Банката са в зависимост от финансовото състояние и способността на кредитополучателите да погасяват кредитите при настъпването на падежите им в следващите отчетни периоди.

Предоставени кредити и аванси на клиенти към 31 декември 2008 включват депозити при международни финансови институции по маржин сделки с деривати в размер на 15,564 хил. лв. (2007: 2,728 хил. лв.), включително резултат от сделки

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

8. ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ, НЕТНО (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

(б) Анализ по икономически отрасли

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Селско и горско стопанство	35,677	28,936
Промишленост	56,224	49,395
Строителство	102,776	68,733
Търговия и финанси	341,136	213,777
Транспорт и комуникации	49,286	38,374
Граждани	360,465	252,836
Други	46,184	26,056
	991,748	678,107
Обезценка за несъбираемост	(11,938)	(22,077)
ОБЩО ПРЕДОСТАВЕНИ КРЕДИТИ И АВАНСИ НА КЛИЕНТИ, НЕТНО	979,810	656,030

(в) Лихвени проценти

Кредитите отпуснати в български лева и чуждестранна валута се олихвяват с променлив лихвен процент. Според условията по тези кредити, лихвеният процент се изчислява въз основа на базисен лихвен процент на Банката плюс надбавка. Надбавката по редовните кредити е в границите от 4 до 8 процента, в зависимост от кредитния риск, отнасящ се за съответния кредитополучател, а по просрочените кредити се начислява лихва, съответстваща на олихвяването на неразрешения овърдрафт, чийто размер е 35%.

9. ДРУГИ АКТИВИ

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Отложени данъчни активи	193	181
Текущи данъчни активи	1,041	-
Разходи за бъдещи периоди	2,718	2,466
Учредени вещни права на ползване на сгради	42,086	-
Други активи	5,486	4,665
ОБЩО ДРУГИ АКТИВИ	51,524	7,312

Разходите за бъдещи периоди представляват предплатени суми за реклама, наеми и др.

Учредените вещни права за ползване на сгради са получени през месец декември 2008 от две български търговски дружества. Правата се отнасят за две масивни административни сгради, намиращи се в идеалния център на гр.София, които ще се използват за централа на Банката. Правото на ползване върху едната сграда е учредено за срок от 98 месеца за сумата от 5,372 хил. евро. Правото на ползване върху другата сграда е учредено за срок от 149 месеца за сумата от 15,598 хил. евро.

В балансовата стойност на учредените вещни права са отразени и направените разходи за данъци и такси във връзка с учредяването им. Балансовата стойност за всяко едно право на ползване ще се амортизира считано от януари 2009 на равни части за съответния период на ползването на сградите.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

10. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Финансовите активи държани за продажба се състоят от капиталови и дългови ценни книжа, включващи размера на начислените лихви, на базата на техния оригинален матуритет и сконто, както следва:

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Средносрочни български държавни облигации	11,469	28,755
Дългосрочни български държавни облигации	9,873	5,819
Капиталови инвестиции във финансови институции	14	17,024
Капиталови инвестиции в нефинансови институции	6,296	708
Български корпоративни ценни книжа	13,213	23,982
Чуждестранни корпоративни ценни книжа	5,085	5,067
Други	77	75
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА	46,027	81,430

Български ценни книжа, заложи като обезпечение

Към 31 декември 2008 държавни облигации, емитирани от българското правителство в размер на 4,204 хил. лв. са заложи като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

Капиталови инвестиции във финансови институции

Към 31 декември 2007 в капиталовите инвестиции във финансови институции се включват и притежаваните от Банката акции на „Силекс банка” АД, гр. Скопие, Република Македония, като инвестицията е в размер на 5,615 хил.лв. През 2008 Банката придобива контролно участие в капитала на „Силекс банка” и инвестицията към 31 декември 2008 е представена като инвестиции в дъщерни предприятия (виж бел.12).

Капиталови инвестиции в нефинансови институции

Към 31 декември 2008 капиталовите инвестиции в нефинансови институции представляват акции в търговски дружества и дялове в договорни фондове.

Български корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2008 българските корпоративни ценни книжа за продажба представляват облигации. Нито една от тези инвестиции не е в дъщерно дружество или асоциирано предприятие.

Чуждестранни корпоративни ценни книжа

Към 31 декември 2008 чуждестранните корпоративни ценни книжа за продажба представляват облигации, емитирани от Европейската инвестиционна банка, които са заложи като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

11. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ

Финансовите активи държани до падеж се състоят от български държавни облигации, включващи размера на начислените лихви, на базата на техния оригинален матуритет и сконто, както следва:

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

11. ФИНАНСОВИ АКТИВИ ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Средносрочни български държавни облигации	40,365	35,589
Дългосрочни български държавни облигации	61,233	48,869
ОБЩО ФИНАНСОВИ АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ДО ПАДЕЖ	101,598	84,458

Български ценни книжа, заложен като обезпечение

Към 31 декември 2008 и 2007 държавни облигации, емитирани от българското правителство в размер на 65,148 хил. лв. и 69,246 хил. лв. съответно са заложен като обезпечение за обслужване на бюджетни сметки.

12. ИНВЕСТИЦИИ В ДЪЩЕРНИ ПРЕДПРИЯТИЯ

През февруари 2008 Банката придобива 136,658 броя акции от капитала на „Силекс банка” АД, гр. Скопие, Република Македония, представляващи 62.57% от акциите с право на глас. След това придобиване Банката притежава общо 171,658 броя акции от капитала на “Силекс банка” АД, представляващи 75.51 % от акциите с право на глас, с което получава контролно участие в капитала на дъщерното предприятие. Стойността на направената инвестиция е в размер на 26,493 хил. лв. През септември 2008 е увеличен капитала на дъщерното предприятие като след увеличението Банката притежава 263,696 броя акции, представляващи 82.57% от акциите с право на глас. През октомври 2008 наименованието на дъщерното дружество се променя на „Централна кооперативна банка АД Скопие”. Към 31 декември 2008 инвестицията на Банката в нейното дъщерно предприятие е в размер на 34,881 хил. лв.

13. ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ

	Земя и сгради	Оборудване	Транспортни средства	Стопански инвентар	Разходи за придобиване на ДА	Други дълготрайни активи	Общо
1 януари 2007	26,991	16,410	4,311	6,688	3,907	6,980	65,287
Придобити	772	3,446	35	1,766	11,219	2,740	19,978
Излезли	(117)	(30)	(76)	(20)	(5,368)	(13)	(5,624)
31 декември 2007	27,646	19,826	4,270	8,434	9,758	9,707	79,641
Придобити	585	2,205	200	3,387	13,483	6,315	26,175
Излезли	-	(772)	-	(415)	(11,049)	(18)	(12,254)
31 декември 2008	28,231	21,259	4,470	11,406	12,192	16,004	93,562
Амортизация							
1 януари 2007	3,846	6,443	2,086	3,351	-	2,608	18,334
Начислена за периода, нетно	924	2,988	410	779	-	1,103	6,204
Амортизация на излезлите	(2)	(28)	(17)	(20)	-	(1)	(68)
31 декември 2007	4,768	9,403	2,479	4,110	-	3,710	24,470
Начислени за периода, нетно	956	3,323	424	1,197	-	1,991	7,891
Амортизация на излезлите	-	(749)	-	(375)	-	(14)	(1,138)
31 декември 2008	5,724	11,977	2,903	4,932	-	5,687	31,223
Нетна балансова стойност							
31 декември 2007	22,878	10,423	1,791	4,324	9,758	5,997	55,171
31 декември 2008	22,507	9,282	1,567	6,474	12,192	10,317	62,339

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

13. ДЪЛГОТРАЙНИ АКТИВИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

В разходите за придобиване на дълготрайни активи са включени извършени от Банката ремонтни работи за преустройство на наети помещения в банкови офиси, които не са приключили към датата на изготвяне на баланса.

14. НЕТЕКУЩИ АКТИВИ, ДЪРЖАНИ ЗА ПРОДАЖБА

Като нетекущи активи, държани за продажба са представени недвижими имоти, придобити от Банката като ипотекарен кредитор по отпуснат и необслужван кредит. Тези активи няма да бъдат използвани от Банката в дейността ѝ, поради което са предприети действия за тяхната продажба.

15. ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Безсрочни депозити от местни банки:		
- в български лева	71	39
- в чуждестранна валута	140	334
Безсрочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	38	-
Срочни депозити от местни банки в български лева	4,001	-
Срочни депозити от чуждестранни банки в чуждестранна валута	2,549	-
ОБЩО ДЕПОЗИТИ ОТ БАНКИ	6,799	373

16. КРЕДИТИ ОТ БАНКИ

Към 31 декември 2008 Банката е получила кредит от Българска банка за развитие по програма за целево рефинансиране на търговски банки в размер на 10,003 хил. лв., в т.ч. задължения по лихви, като средствата по кредита се предоставят на Банката за средносрочно и дългосрочно инвестиционно кредитиране и проектно финансиране, предназначено за техническо обновление, усвояване на нови технологии, ноу-хау, увеличение на конкурентноспособността и експортния потенциал, проекти по структурните фондове на ЕС и краткосрочно предекспортно финансиране на малки и средни предприятия, регистрирани по Търговския закон. Крайният срок за издължаване на кредита е 30 декември 2018, като погасяването се извършва еднократно. Банката дължи лихва върху неизплатената част от кредита в размер на 5% на годишна база.

17. ЗАДЪЛЖЕНИЯ ПО СПОРАЗУМЕНИЯ ЗА ОБРАТНО ИЗКУПУВАНЕ НА ЦЕННИ КНИЖА

Към 31 декември 2008 Банката има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на ценни книжа с български дружества на обща стойност 15,504 хил. лв., в това число задължения по лихви. Банката е обезпечила това задължение със залог на български държавни ценни книжа. Падежът на тези споразумения е през януари 2009.

Към 31 декември 2007 Банката има сключени споразумения с клауза за обратно изкупуване на ценни книжа с български дружества на обща стойност 14,007 хил. лв., в това число задължения по лихви.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

18. ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ

(а) Анализ по срочност и вид валута

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Безсрочни депозити		
В лева	440,996	389,596
В чуждестранна валута	67,133	77,908
	<u>508,129</u>	<u>467,504</u>
Срочни депозити		
В лева	304,578	368,220
В чуждестранна валута	503,280	420,919
	<u>807,858</u>	<u>789,139</u>
Спестовни влогове		
В лева	26,095	23,147
В чуждестранна валута	25,444	26,417
	<u>51,539</u>	<u>49,564</u>
Други депозити		
В лева	9,493	12,265
В чуждестранна валута	7,939	8,767
	<u>17,432</u>	<u>21,032</u>
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	<u><u>1,384,958</u></u>	<u><u>1,327,239</u></u>

(б) Анализ по вид клиент и вид валута

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Депозити на граждани		
В български лева	350,422	304,049
В чуждестранна валута	434,582	378,738
	<u>785,004</u>	<u>682,787</u>
Депозити на предприятия		
В български лева	421,248	476,925
В чуждестранна валута	161,274	146,495
	<u>582,522</u>	<u>623,420</u>
Депозити на други институции		
В български лева	9,492	12,265
В чуждестранна валута	7,940	8,767
	<u>17,432</u>	<u>21,032</u>
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ КЪМ ДРУГИ ДЕПОЗАНТИ	<u><u>1,384,958</u></u>	<u><u>1,327,239</u></u>

19. ДРУГИ ПРИВЛЕЧЕНИ СРЕДСТВА

Към 31 декември 2008 и 2007 другите привлечени средства представляват финансиране от Държавен фонд "Земеделие" в размер съответно на 4,120 хил. лв. и 7,053 хил. лв. (вкл. начислени лихви) за отпускане на кредити на селскостопанския сектор. Кредитният риск по събираемостта на тези кредити се поема от Банката.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

20. ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Задължения към персонала по неизползван платен отпуск	1,428	1,403
Деривати държани за търгуване	9,252	588
Други задължения	2,975	4,372
Приходи за бъдещи периоди	565	500
ОБЩО ДРУГИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	14,220	6,863

Деривати държани за търгуване

Към 31 декември 2008 и 2007 дериватите държани за търгуване в размер на 9,252 хил. лв. и 588 хил. лв. са представени по справедлива стойност и включват сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар.

21.1 ЕМИТИРАН КАПИТАЛ

Към 31 декември 2008 и 2007 емитираният, поискан и изцяло внесен акционерен капитал на Банката се състои от 83,155,092 броя обикновени акции с право на глас, с номинална стойност от 1 лев за всяка акция.

Компанията-майка на Банката, ЦКБ Груп ЕАД, е дъщерно дружество на Химимпорт АД, което е публично дружество и книгата му се търгуват на Българска Фондова Борса.

Основни акционери	2008		2007	
	Капитал	Процент	Капитал	Процент
ЦКБ Груп ЕАД	56,715	68.20	54,037	64.98
ЗАД Армеец АД	3,691	4.44	2,245	2.70
Хансапанк клайънтс	904	1.09	3,394	4.08
Химимпорт АД	2,395	2.88	474	0.57
Байерише Хиро -УНД Ферайнсбанк	6,493	7.81	6,673	8.02
Юробанк И Еф Джи България	238	0.29	4,773	5.74
Artio International Equity Fund	1,276	1.53	-	-
Kyriakos Savvas Petridis	1,000	1.20	-	-
Unicredit Bank Austria AG	1,338	1.61	-	-
Универсален пенсионен фонд				
Съгласие	1,677	2.02	554	0.67
Други	7,428	8.93	11,005	13.24
	83,155	100	83,155	100

21.2 РЕЗЕРВИ, ВКЛЮЧИТЕЛНО НЕРАЗПРЕДЕЛЕНА ПЕЧАЛБА

Резерви, включително неразпределена печалба към 31 декември 2008 г. включват неразпределима част в размер на 7,059 хил. лева и разпределима част в размер на 57,450 хил. лева.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

22. ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ И РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ

	Годината, приключваща на 31.12.2008	Годината, приключваща на 31.12.2007
Приходи от лихви по видове източници:		
Кредити	90,094	70,706
Ценни книжа	7,465	9,924
Депозити в банки	10,375	11,634
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ЛИХВИ	107,934	92,264
	Годината, приключваща на 31.12.2008	Годината, приключваща на 31.12.2007
Разходи за лихви по видове източници:		
Депозити на клиенти	42,155	32,392
Депозити на банки	74	5
Кредити	120	1,613
Други	359	90
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ЛИХВИ	42,708	34,100

23. ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ И РАЗХОДИ ЗА ТАКСИ И КОМИСИОНИ

	Годината, приключваща на 31.12.2008	Годината, приключваща на 31.12.2007
Отпускане и погасяване на кредити	3,444	2,843
Обслужване задбалансови ангажименти	1,288	993
Обслужване на сметки	1,666	1,431
Банкови преводи в страната и чужбина	15,133	12,070
Други приходи	4,632	5,818
ОБЩО ПРИХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	26,163	23,155
	Годината, приключваща на 31.12.2008	Годината, приключваща на 31.12.2007
Обслужване на сметки	145	135
Банкови преводи в страната и чужбина	2,732	2,456
Сделки с ценни книжа	139	293
Освобождаване на ценни пратки	83	104
Други разходи	410	443
ОБЩО РАЗХОДИ ОТ ТАКСИ И КОМИСИОНИ	3,509	3,431

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

24. НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА

	Годината, приключваща на 31.12.2008	Годината, приключваща на 31.12.2007
Печалба от операции с ценни книжа, държани за продажба (Загуба) от операции с ценни книжа, държани за търгуване	11,497 (177)	550 (149)
Печалба/(загуба) от преценка на ценни книжа, държани за търгуване	<u>(4,372)</u>	<u>13,220</u>
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ОПЕРАЦИИ С ЦЕННИ КНИЖА, НЕТНО	<u>6,948</u>	<u>13,621</u>

25. НЕТНИ ПЕЧАЛБИ ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ

Нетната печалба от промяна на валутни курсове е в резултат на:

	Годината, приключваща на 31.12.2008	Годината, приключваща на 31.12.2007
Печалба от сделки, нетно	2,829	4,432
Печалба/(загуба) от преценка, нетно	<u>591</u>	<u>(2,101)</u>
ОБЩО ПЕЧАЛБА ОТ ПРОМЯНА НА ВАЛУТНИ КУРСОВЕ, НЕТНО	<u>3,420</u>	<u>2,331</u>

Печалба от сделки представлява нетната печалба, възникваща от покупко-продажба на чуждестранни валути. Печалбата от преценка представлява печалба от преценката в български лева на активите и задълженията, деноминирани в чуждестранна валута.

26. ДРУГИ НЕТНИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2008	Годината, приключваща на 31.12.2007
Приходи от дивиденди	227	685
Приходи от цесионни договори	13,326	1,225
Други приходи от дейността	<u>492</u>	<u>452</u>
ОБЩО ДРУГИ ПРИХОДИ ОТ ДЕЙНОСТТА, НЕТНО	<u>14,045</u>	<u>2,362</u>

Приходите от цесионни договори произтичат от прехвърлени от страна на Банката чрез договори за цесия парични вземания, произтичащи от договори за кредит. През 2008 най-същественят дял от тези приходи в размер на 8,669 хил. лв. е формиран от сключен договор за цесия между Банката и Финанс Консултинг ЕАД, чрез който са прехвърлени парични вземания с отчетна стойност в размер на 21,429 хил. лв. и балансова стойност в размер на 11,331 хил. лв. при цена на цесията в размер на 20,000 хил. лв. През 2007 приходите от цесионни договори са в размер на 1,225 хил. лв.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

27. РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА

	Годината, приключваща на 31.12.2008	Годината, приключваща на 31.12.2007
Заплати и други разходи за персонала	26,544	20,904
Административни и маркетингови разходи	33,555	25,962
Други разходи	11,838	9,104
Амортизация	7,891	6,204
Материали и ремонти	2,609	2,711
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДЕЙНОСТТА	82,437	64,885

Нарастването на разходите за дейността се дължи на разширяване клоновата мрежа на Банката, на въвеждането на нови банкови услуги и увеличението брой на обслужваните клиенти.

28. УВЕЛИЧЕНИЕ НА ОБЕЗЦЕНКИТЕ ЗА НЕСЪБИРАЕМОСТ

	Предоставени кредити на клиенти
САЛДО КЪМ 1 ЯНУАРИ 2007	13,514
Начислени за периода	16,527
Освободени през периода	(7,394)
Отписани	(570)
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2007	22,077
Начислени за периода	9,933
Освободени през периода	(3,038)
Отписани	(17,034)
САЛДО КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ 2008	11,938

29. ДАНЪЦИ

Разходите за данъци са представени както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2008	Годината, приключваща на 31.12.2007
Разходи за текущи данъци	1,330	2,156
Приходи от отсрочени данъци, свързани с възникване и възстановяване на временни разлики	(13)	(66)
ОБЩО РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	1,317	2,090

Разходите за текущи данъци представляват сумата на платимия данък според българското законодателство и законните данъчни ставки от 10% за 2008 и 2007. Приходите или разходите за отсрочени данъци произлизат от промяната на преносната стойност на отсрочените данъчни активи и отсрочените данъчни пасиви. Отсрочените данъчни активи и пасиви към 31 декември 2008 и 2007 са изчислени на база данъчна ставка в размер на 10%, в сила за 2009 и 2008.

Отсрочените данъчни активи са както следва:

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Отсрочени данъчни активи:		
Други задължения (неизползвани отпуски)	163	161
Дълготрайни материални и нематериални активи	30	20
ОТСРОЧЕН ДАНЪЧЕН АКТИВ	193	181

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

29. ДАНЪЦИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Връзката между разходите за данъци в отчета за доходите и счетоводната печалба е както следва:

	Годината, приключваща на 31.12.2008	Годината, приключваща на 31.12.2007
Печалба преди данъци	22,961	22,184
Данъци по приложими данъчни ставки: 10 % за 2008 и 10 % за 2007	2,296	2,218
Данъчен ефект от необлагаеми приходи от сделки с акции на регулирана местна борса, дивиденди и др.	(979)	(128)
РАЗХОДИ ЗА ДАНЪЦИ	1,317	2,090
ЕФЕКТИВНА ДАНЪЧНА СТАВКА	5.74	9.42

30. ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА)

	Годината, приключваща на 31.12.2008	Годината, приключваща на 31.12.2007
Нетна печалба след данъчно облагане (в хил. лв.)	21,644	20,094
Средно претеглен брой акции	83,155,092	73,358,808
ДОХОД НА АКЦИЯ (В ЛЕВА)	0.26	0.27

Основният доход на акция е определен като нетната печалба за периода, подлежаща на разпределение между притежателите на обикновени акции, разделена на средно претегления брой на обикновените акции в обръщение, за годината, приключваща съответно на 31 декември 2008 и 2007.

Средно-претегленият брой акции е изчислен като сума от броя на обикновените акции в обръщение в началото на периода и броя на обикновените акции в обръщение емитирани през периода, като всеки брой акции предварително се умножи със средно-времевия фактор.

За Банката доходите на акция с намалена стойност са равни на основните доходи на акция, поради факта, че не съществуват потенциални обикновени акции с намалена стойност.

31. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ

Общата сума на условните задължения в края на годината са както следва:

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Банкови гаранции		
В български лева	115,074	57,050
В чуждестранна валута	50,741	48,875
Неотменими ангажименти	89,464	88,222
Други условни задължения	356	426
ОБЩО УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ	255,635	194,573

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

31. УСЛОВНИ ЗАДЪЛЖЕНИЯ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31 декември 2008 и 2007 Банката има сключени договори за отпускане на кредити на клиенти за общата сума съответно от 89,464 хил. лв. и 88,222 хил. лв. Бъдещото усвояване на тази сума зависи от това дали кредитополучателите отговарят на определени критерии, включително дали не е регистрирано просрочие по предишни траншове на кредитите, предоставяне на обезпечение с определено качество и ликвидност и други.

32. АНАЛИЗ НА ПРОМЕНИТЕ В ПАРИЧНИТЕ СРЕДСТВА И ПАРИЧНИТЕ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Годината, приключваща на 31.12.2008	Годината, приключваща на 31.12.2007
Парични средства	86,706	74,565
Парични средства в Централната Банка	216,478	169,484
Предоставени ресурси и аванси на банки с падеж до 3 месеца	39,650	380,675
КЪМ 31 ДЕКЕМВРИ	<u>342,834</u>	<u>624,724</u>

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ

Рискът в дейността на Банката, свързан с финансови инструменти е възможността фактическите постъпления от притежаваните финансови инструменти да не съответстват на очакваните. Спецификата на банковата дейност извежда необходимостта от прилагането на адекватни системи за навременното идентифициране и управление на различните видове риск, като от особено значение са процедурите за управление на рисковете, механизмите за поддържането им в приемливи граници, оптимална ликвидност, диверсификация на портфейла. Основната цел, при управлението на риска, е по изчерпателен и категоричен начин да представя и анализира видовете риск, на които е изложена Банката.

Системата за управление на риска изпълнява превантивни функции за предотвратяване на загуби и контролиране размера на допуснатите такива и включва:

- политика за управление на риска;
- правила, методи и процедури за оценка и управление на рисковете;
- организационна структура за управление на рисковете;
- параметри и лимити за извършване на сделки и операции;
- процедури за отчитане, оценка, информирание и последващ контрол на рисковете.

Основните принципи, залегнали в политиката на Банката по управлението на риска са:

- принципът на разделяне на отговорностите между тези, които поемат риска и тези, които го управляват;
- принципът на "предпазливост", който предполага отчитането на едновременната проява на най-неблагоприятния случай за всеки от рисковопретеглените активи;
- принципът за управление на риска при източника.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Организационната структура за управление на риска е централизирана, и е структурирана според нивата на компетенции както следва:

- Управителен съвет - определя допустимите нива на риск на Банката в рамките на възприетата стратегия за развитие;
- Специализирани колективни органи - утвърждават рамките и параметрите на дейността на Банката по управление на риска;
- Изпълнителни директори - контролират процеса на одобрение и прилагане на адекватни политики и процедури в рамките на приетата от Банката стратегия за управление на риска;
- Ръководители на структурни звена на Банката – прилагат възприетата политика по управление на риска при организиране на дейността на съответните организационни звена.

Притежаваните от Банката експозиции в дериватни финансови инструменти, са представени по справедлива стойност сделки по покупка и продажба на валута, на ценни книжа, форуърдни договори и валутни суапове на открития пазар. Основния обем от тях са позиции на клиенти на Банката по сделки по покупка и продажба на валута и свързаните с тях сделки от страна на Банката. Търгуваните за собствена сметка, спекулативни позиции на Банката в дериватни инструменти, са под 10% от общата справедлива стойност на дериватните финансови инструменти, не са със съществен размер и Банката не е изложена на съществени рискове произтичащи от тези инструменти.

Естеството и същността на рисковете, на които са изложени финансовите инструменти, притежавани от Банката са следните:

Кредитен риск

Кредитният риск представлява вероятността от загуба поради невъзможност на контрагента да посрещне задълженията си в срок. Банката структурира кредитния риск като определя лимити за кредитния риск като максимална експозиция към един длъжник, към група свързани лица, по географски райони и съответни бизнес сектори. За намаляване на кредитния риск, съгласно приетите Вътрешни кредитни правила, се изискват съответни обезпечения и гаранции.

Паричните средства и сметките в Централната банка в размер на 303,184 хил. лв. не носят кредитен риск за Банката поради тяхното естество и възможността Банката да разполага с тях.

Предоставените ресурси и аванси на банки в размер на 39,650 хил. лв. представляват преди всичко депозити в първокласни международни и български финансови институции с падеж до 7 дни. По принцип тези финансови активи носят известен кредитен риск, чиято максимална изложеност според политиката на Банката в процентно изражение е двадесет процента и в абсолютна сума в размер на 7,930 хил. лв.

Вземанията по споразумение за обратно изкупуване на ценни книжа в размер от 23,033 хил. лв. не носят кредитен риск за Банката поради обезпечаването им с гарантирани от Република България държавни ценни книжа.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Кредитен риск (продължение)

Финансовите активи държани за търгуване в размер на 21,719 хил. лв. носят основно пазарен риск за Банката, който е разгледан в оповестяванията свързани с пазарния риск.

Капиталовите ценни книжа държани за продажба в размер на 6,310 хил. лв. представляват акции във финансови и нефинансови предприятия, които носят кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е сто процента или 6,310 хил. лв. в абсолютна сума.

Дълговите ценни книжа държани за продажба и емитирани от Република България в размер на 21,342 хил. лв. не носят кредитен риск за Банката поради гарантирането им от Българската държава.

Дълговите ценни книжа държани за продажба и емитирани от Европейската инвестиционна банка в размер на 5,085 хил. лв. не носят кредитен риск за Банката поради факта, че Европейската инвестиционна банка е първокласна банка, банка с признат международен рейтинг и ползваща се с добро име.

Дълговите ценни книжа държани за продажба и емитирани от местни търговски дружества в размер на 13,213 хил. лв., носят кредитен риск за Банката, чиято максимална изложеност в процентно отношение е сто процента или 13,213 хил. лв. в абсолютна сума.

Дълговите ценни книжа държани до падеж и емитирани от Република България в размер на 101,598 хил. лв. не носят кредитен риск за Банката поради гарантирането им от Българската държава.

Инвестицията в дъщерното предприятие на Банката, Централна кооперативна банка АД, Скопие, Република Македония в размер на 34,881 хил. лв. носи кредитен риск, чиято максимална изложеност в процентно отношение е сто процента или 34,881 хил. лв. в абсолютна сума.

Предоставените кредити и аванси на клиенти с отчетна стойност в размер на 991,748 хил. лв. носят кредитен риск за Банката. За определянето на размера на изложеност на Банката към този риск, се извършва анализ на индивидуалния риск за Банката произтичащ от всяка конкретно определена експозиция, като Банката прилага критериите за оценка и класификация на рисковите експозиции, заложен в банковото законодателство на Република България. Съобразно тези критерии и извършения анализ максималната изложеност на Банката за кредитен риск е в размер на 855,426 хил. лв. С цел минимизирането на кредитния риск в процеса на кредитиране се прилагат детайлизирани процедури относно анализа на икономическата целесъобразност на всеки един проект, видовете обезпечения приемливи за Банката, контрола върху използването на отпуснатите средства и администрирането, свързано с тази дейност. Банката е приела и следи за спазването на лимити за кредитна експозиция по региони и отрасли. Горните лимити целят ограничаване концентрацията на кредитния портфейл в един или друг регион и отрасъл, което би довело до завишен кредитен риск. Банката е възприела методология за изчисляване на провизиите за обезценка на кредити и аванси на клиенти на база на изискванията на банковото законодателство в Република България. Към 31 декември 2008 размера на формираните от Банката провизии за покриване на загуби от обезценка на кредити и аванси е в размер на 11,938 хил. лв.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на кредитния портфейл

Класификационни групи към 31 декември 2008:

Дълг Група	По предоставени кредити			Неусвоен ангажимент Размер	По предоставени гаранции		
	Размер	дъл в %	Провизии		Размер	дъл в %	Провизии
Редовни	944,661	95.25	2,968	89,146	165,815	100	-
Под наблюдение	32,417	3.27	1,273	156	-	-	-
Нередовни	3,962	0.40	1,049	43	-	-	-
Необслужвани	10,708	1.08	6,648	119	-	-	-
Общо	991,748	100	11,938	89,464	165,815	100	-

Класификационни групи към 31 декември 2007:

Дълг Група	По предоставени кредити			Неусвоен ангажимент Размер	По предоставени гаранции		
	Размер	дъл в %	Провизии		Размер	дъл в %	Провизии
Редовни	599,823	88.46	2,039	87,048	105,926	100	-
Под наблюдение	41,472	6.12	1,750	974	-	-	-
Нередовни	4,098	0.60	372	21	-	-	-
Необслужвани	32,714	4.82	17,916	178	-	-	-
Общо	678,107	100	22,077	88,221	105,926	100	-

Предоставените от Банката кредити могат да се обобщят в следната таблица:

Наименование на групите	31.12.2008		31.12.2007			
	Кредити предоставени на нефинансови клиенти	Кредити предоставени на банки и вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване	Кредити предоставени на нефинансови клиенти	Кредити предоставени на банки и вземания по споразумения с клауза за обратно изкупуване		
Непросрочени и необезценени	хил. лв. 760,512	% 76.69	15,504	хил. лв. 583,656	% 86.07	16,784
Просрочени, но необезценени	208,600	21.03	-	42,468	6.26	-
Обезценени на индивидуална основа	22,636	2.28	-	51,983	7.67	-
Общо	991,748	100	15,504	678,107	100	16,784
Заделени провизии	11,938		-	22,077		-
Нетни кредити	979,810		15,504	656,030		16,784

Към 31 декември 2008 и 2007 преобладаващата част от кредитите представени като просрочени, но необезценени, представляват кредити, по които са допуснати просрочия в рамките до 30 дни. Банката счита, че подобни инцидентни просрочия не са индикация за обезценка на тези кредити.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

**33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Качество на кредитния портфейл (продължение)

Кредити и аванси, които не са нито просрочени, нито обезценени, са представени в следната таблица:

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Физически лица		
Кредитни карти и овърдрафти	23,183	37,968
Потребителски кредити	189,410	121,378
Ипотечни кредити	92,290	71,275
Корпоративни клиенти	<u>455,629</u>	<u>353,035</u>
Общо	<u>760,512</u>	<u>583,656</u>

Стойността на кредитите, които са просрочени, но не са обезценени е представена в таблицата по-долу. Тези кредити не са обезценени поради това, че са допуснали инцидентни просрочия до 30 дни, което не води до необходимостта от тяхното обезценяване.

	Към 31.12.2008	Към 31.12.2007
Физически лица		
Кредитни карти и овърдрафти	6,013	2,748
Потребителски кредити	28,862	9,604
Ипотечни кредити	11,238	5,178
Корпоративни клиенти	<u>162,487</u>	<u>24,938</u>
Общо	<u>208,600</u>	<u>42,468</u>

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на кредитния портфейл (продължение)

Отчетната стойност на кредитите, за които има начислена провизия на индивидуална основа към 31 декември 2008 и 2007 е 22,636 хил. лв. и 51,983 хил. лв. Тези суми не включват паричните потоци от усвояване на обезпечение по тези кредити.

	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Общо високоликвидно обезпечение
2008	Група II	Група III	Група IV	
Кредитни карти и овърдрафти	2,683	334	1,008	-
Потребителски кредити	1,097	868	2,146	366
Ипотечни кредити	586	458	113	505
Корпоративни клиенти	8,381	1,000	3,962	1,154
Общо	12,747	2,660	7,229	2,025
	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Отчетна стойност преди обезценка	Общо високоликвидно обезпечение
2007	Група II	Група III	Група IV	
Кредитни карти и овърдрафти	139	58	615	180
Потребителски кредити	1,077	366	4062	304
Ипотечни кредити	-	29	866	902
Корпоративни клиенти	23,611	293	20,867	15,991
Общо	24,827	746	26,410	17,377

Таблицата по-долу показва нетната експозиция на 10-те най-големи кредити и аванси на клиенти на Банката.

Клиент	Договорен размер - лимит	Нетна експозиция към 31.12.2008	Клиент	Договорен размер - лимит	Нетна експозиция към 31.12.2007
Дружество 1	37,600	35,000	Дружество 1	27,382	25,604
Дружество 2	30,515	30,512	Дружество 2	19,558	19,646
Дружество 3	30,000	27,996	Дружество 3	16,100	15,317
Дружество 4	27,382	25,582	Дружество 4	16,827	11,606
Дружество 5	21,000	20,842	Дружество 5	10,775	10,687
Дружество 6	20,558	20,594	Дружество 6	9,192	9,086
Дружество 7	24,722	12,354	Дружество 7	11,102	7,959
Дружество 8	11,539	11,376	Дружество 8	13,657	7,822
Дружество 9	11,038	11,036	Дружество 9	9,000	7,692
Дружество 10	11,735	9,995	Дружество 10	7,750	7,590
Общо	226,089	205,287		141,343	123,009

Общият размер на нетната експозиция за 2008 и 2007 представлява съответно 20.95% и 18.75% от кредитите и авансите на клиенти на Банката.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на кредитния портфейл (продължение)

В следната таблица е представен портфейлът на Банката по вид обезпечение:

	2008	2007
Обезпечени с парични средства и ДЦК	50,610	13,235
Обезпечени с ипотека	490,878	284,856
Други обезпечения	420,970	351,385
Необезпечени	29,290	28,631
Разходи за формиране на провизии за загуба от обезценка	(11,938)	(22,077)
Общо	<u>979,810</u>	<u>656,030</u>

Бизнес-сегмент, класификационна група и просрочия към 31 декември 2008

Сегмент	Размер Група	Брой сделки	Дълг	в т. ч просрочия по			Провизии	Неусвоен ангажимент
				главница	лихва	Съдебни вземания		
Дребно	редовни	106,123	346,989	380	241	-	2,968	33,405
	под наблюдение	2,306	7,842	166	82	-	436	140
	нередовни	735	2,233	74	43	-	597	33
	необслужвани	4,153	3,401	624	159	962	3,015	3,016
Общо		113,317	360,465	1,244	525	962	7,016	36,594
Корпоративно	редовни	2,267	593,789	615	439	-	-	52,181
	под наблюдение	59	24,575	40	28	-	837	16
	нередовни	16	1,728	31	41	-	452	11
	необслужвани	91	5,237	113	29	1,171	3,633	31
Общо		2,433	625,329	799	537	1,171	4,922	52,239
Бюджет	редовни	6	5,954	-	-	-	-	631
	под наблюдение	-	-	-	-	-	-	-
	нередовни	-	-	-	-	-	-	-
	необслужвани	-	-	-	-	-	-	-
Общо		6	5,954					631
Общо портфейл		115,756	991,748	2,043	1,062	2,133	11,938	89,464

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Качество на кредитния портфейл (продължение)

Бизнес-сегмент, класификационна група и просрочия към 31 декември 2007:

Сегмент	Размер Група	Брой сделки	Дълг	в т. ч просрочия по			Провизии	Неусвоен ангажимент
				главница	лихва	Съдебни вземания		
Дребно	редовни	99,649	243,610	362	88	-	2,039	30,859
	под наблюдение	1,235	2,397	90	27	-	122	21
	нередовни	306	809	45	16	-	225	17
	необслужвани	3,743	6,020	513	151	4,001	5,210	153
Общо		104,933	252,836	1,010	282	4,001	7,596	31,050
Корпоративно	редовни	1,926	353,614	3,208	85	-	-	56,189
	под наблюдение	31	39,075	49	63	-	1,628	953
	нередовни	14	3,289	143	76	-	147	4
	необслужвани	80	26,694	6,823	1,724	599	12,706	25
Общо		2,051	422,672	10,223	1,948	599	14,481	57,171
Бюджет	редовни	1	2,599	-	-	-	-	-
	под наблюдение	-	-	-	-	-	-	-
	нередовни	-	-	-	-	-	-	-
	необслужвани	-	-	-	-	-	-	-
Общо		1	2,599	-	-	-	-	-
	Общо портфейл	106,985	678,107	11,233	2,230	4,600	22,077	88,221

Ликвиден риск

Ликвидният риск се поражда от несъответствието между матуритета на активите и пасивите и липсата на достатъчно средства, с които Банката да посреща плащания по текущи финансови пасиви, както и да осигурява финансиране на увеличението на финансовите активи и възможните искове по задбалансови задължения.

Адекватна на дейността ликвидност се постига, ако Банката е способна да осигури достатъчно средства за тези цели, посредством увеличение на пасивите или преобразуване на активите, възможно най-бързо и при сравнително ниски разходи, чрез потенциална продажба на ликвидни активи или привличане на допълнителни средства от паричните, капиталовите или валутните пазари. Превантивната функция в управлението на ликвидния риск се изразява в поддържане на приемливо равнище на ликвидност за осигуряване защита срещу евентуални загуби при непредвидена продажба на активи.

Банката следва задълженията и ограниченията произтичащи от Закона за кредитните институции и Наредба 11 на Българска народна банка за управлението и надзора върху ликвидността на банките. Специализираният колективен орган за управление на ликвидността в Банката е Комитет за управление на активите и пасивите. Той провежда възприетата от ръководството на Банката политика по управление на ликвидния риск.

Количествен измерител на ликвидния риск, съобразно регулациите на БНБ е Коефициента на ликвидни активи, изразяващ отношението на ликвидните активи (парични средства в каса и по сметки в БНБ, ДЦК на Република България, необременени от залог, депозити във финансови институции със срок до 7 дни) към привлечените средства на Банката.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Ликвиден риск (продължение)

Банката традиционно поддържа голям обем високоликвидни активи – парични средства в каса и в БНБ, които ѝ гарантират безпроблемно посрещане на ликвидни нужди. Техния дял към 31 декември 2008 е над 18% от общите активи на Банката. Като допълнителен инструмент за осигуряване на висока ликвидност, Банката използва предоставените ресурси и аванси на финансови институции. В основата си това са депозити в първокласни международни и български финансови институции с падеж до 7 дни. Към 31 декември 2008 те заемат над 2% от общите активи. ДЦК на Република България, които Банката притежава и не е заложила са над 3% от активите и. Поддържайки над 23% от активите си в бързоликвидни активи, Банката е в състояние да осигури посрещане на всичките си нужди от плащания по падежирали финансови пасиви.

Разпределението на финансовите пасиви на Банката към 31 декември 2008, съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	6,799	-	-	-	-	6,799
Кредити от банки	-	-	-	-	10,003	10,003
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	15,504	-	-	-	-	15,504
Задължения към други депозанти	535,249	127,299	294,242	428,153	15	1,384,958
Други привлечени средства	494	230	1,643	1,753	-	4,120
Други задължения	14,220	-	-	-	-	14,220
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	572,266	127,529	295,885	429,906	10,018	1,435,604

Финансовите пасиви на Банката са формирани основно от привлечени средства от други депозанти – депозити на физически и юридически лица. По-голямата част от тях – 40% са с остатъчен срок под 1 месец. Традиционно в Република България клиентите предпочитат сключване на договор за депозит с едномесечен срок и преговарянето му за продължителен период от време. Поради това едномесечните депозити практически са дългосрочен и относително постоянен ресурс за Банката.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

**33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Ликвиден риск (продължение)

Разпределението на финансовите пасиви на Банката към 31 декември 2007, съобразно техния остатъчен срок е следното:

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	373	-	-	-	-	373
Задължения към други депозанти	517,905	130,832	236,746	441,737	19	1,327,239
Други привлечени средства	406	244	2,636	3,767	-	7,053
Други задължения	6,863	-	-	-	-	6,863
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	14,007	-	-	-	-	14,007
Краткосрочни заеми	-	-	-	-	-	-
ОБЩО ФИНАНСОВИ ПАСИВИ	539,554	131,076	239,382	445,504	19	1,355,535

Пазарен риск

Пазарен е рискът, при който е възможно промените в пазарните цени на финансовите активи, лихвените нива или валутните курсове да окажат неблагоприятно влияние върху резултата от дейността на Банката. Пазарен риск възниква по открити позиции в лихвени, валутни и капиталови инструменти, всички които са чувствителни към общи и специфични пазарни движения. Пазарната експозиция се управлява от Банката в съответствие с рисковите ограничения, определени от ръководството.

Лихвен риск

Лихвен риск е вероятността от потенциално изменение на нетния приход от лихви или нетния лихвен марж, поради изменение на общите пазарни лихвени равнища. Управлението на лихвения риск в Банката се стреми да минимизира риска от намаляване на нетния лихвен доход в резултат от промени в лихвените нива.

За измерване и оценка на лихвения риск Банката използва метода на GAP-анализа (анализа на несъответствието/ дисбаланса). Чрез него се идентифицира чувствителността на очакваните приходи и разходи спрямо развитието на лихвения процент.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
 (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Лихвен риск (продължение)

Методът на GAP-анализа има за цел да определи позицията на Банката, общо и по отделни видове финансови активи и пасиви, по отношение на очаквани изменения на лихвените проценти и влиянието на това изменение върху нетния лихвен доход. Той подпомага управлението на активите и пасивите и е инструмент за осигуряване на достатъчна и стабилна нетна лихвена рентабилност.

Дисбаланса на Банката между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2008 е отрицателен и е в размер на 227,906 хил. лв. GAP коефициентът, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходоносни активи на Банката (лихвените активи и капиталовите инструменти) е минус 18.28%.

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	39,650	-	-	-	-	39,650
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	17,058	5,975	-	-	-	23,033
Финансови активи за търгуване	-	-	331	9,285	132	9,748
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	47,765	38,259	177,253	504,130	212,403	979,810
Финансови активи държани за продажба	1,322	-	5,085	28,985	4,247	39,639
Финансови активи държани до падеж	988	10,767	3,769	83,956	2,118	101,598
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	106,783	55,001	186,438	626,356	218,900	1,193,478
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	6,799	-	-	-	-	6,799
Кредити от банки	-	-	-	-	10,003	10,003
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	15,504	-	-	-	-	15,504
Задължения към други депозанти	535,249	127,299	294,242	428,153	15	1,384,958
Други привлечени средства	494	230	1,643	1,753	-	4,120
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	558,046	127,529	295,885	429,906	10,018	1,421,384
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(451,263)	(72,528)	(109,447)	196,450	208,882	(227,906)

Поддържането на отрицателен дисбаланс излага Банката на риск от намаление на нетния лихвен доход при покачване на лихвените проценти. Влиянието на дисбаланса отчетен към 31 декември 2008, върху нетния лихвен доход, при прогноза за 1% (2007: 0.5%) покачване на лихвените нива в хоризонт от 1 година е спадане на нетния лихвен доход с 417 хил. лв (2007: 81 хил. лв.)

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

**33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Лихвен риск (продължение)

Дисбаланса на Банката между лихвените активи и лихвените пасиви към 31 декември 2007 е отрицателен и е в размер на 135,672 хил. лв. GAP коефициента, като израз на този дисбаланс, съпоставен с общите доходноосни активи на Банката (лихвените активи и капиталовите инструменти) е (11.34%).

	До 1 месец	От 1 до 3 месеца	От 3 месеца до 1 година	От 1 година до 5 години	Над 5 години	Общо
ЛИХВЕНИ АКТИВИ						
Предоставени ресурси и аванси на банки	352,315	28,360	4,890	-	-	385,565
Ценни книжа за търгуване	810	496	-	4,892	343	6,541
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	10,532	6,252	-	-	-	16,784
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	25,401	36,793	127,446	334,521	131,869	656,030
Финансови активи за продажба	0	16,213	5,703	33,470	8,236	63,622
Финансови активи до падеж	668	-	-	38,862	44,928	84,458
ОБЩО ЛИХВЕНИ АКТИВИ	389,726	88,114	138,039	411,745	185,376	1,213,000
ЛИХВЕНИ ПАСИВИ						
Депозити от банки	373	-	-	-	-	373
Задължения към други депозанти	517,905	130,832	236,746	441,737	19	1,327,239
Други привлечени средства	406	244	2,636	3,767	-	7,053
Задължения по споразумения за обратно изкупуване	14,007	-	-	-	-	14,007
ОБЩО ЛИХВЕНИ ПАСИВИ	532,691	131,076	239,382	445,504	19	1,348,672
ДИСБАЛАНС МЕЖДУ ЛИХВЕНИТЕ АКТИВИ И ПАСИВИ, НЕТНО	(142,965)	(42,962)	(101,343)	(33,759)	185,357	(135,672)

Валутен риск

Валутният риск представлява потенциалната възможност за реализиране на загуба за Банката в резултат на промени във валутните курсове.

В Република България курсът на българския лев към еврото е фиксиран със Закон за валутен борд. Дългата позиция на Банката в евро не носи риск за Банката. Нетната валутна позиция към 31 декември 2008 във финансови инструменти, деноминирани в други валути, различни от лев или евро е под 2% от финансовите активи и не поражда съществен валутен риск за Банката.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008

Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ
(ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Валутен риск (продължение)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2008 е следната:

	Лева	Евро	Долари на САЩ	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	4,019	15,583	17,478	2,570	39,650
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	23,033	-	-	-	23,033
Финансови активи за търгуване	2,946	8,065	9,654	1,054	21,719
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	672,640	272,992	34,167	11	979,810
Финансови активи за продажба	28,490	13,246	4,291	-	46,027
Финансови активи до падеж	46,252	55,346	-	-	101,598
Инвестиции в дъщерни предприятия	-	34,881	-	-	34,881
ОБЩО АКТИВИ	777,380	400,113	65,590	3,635	1,246,718
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	4,072	2,720	6	1	6,799
Кредити от банки	10,003	-	-	-	10,003
Задължения по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	15,504	-	-	-	15,504
Задължения към други депозанти	781,163	513,460	86,307	4,028	1,384,958
Други привлечени средства	4,120	-	-	-	4,120
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	814,862	516,180	86,313	4,029	1,421,384
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	(37,482)	(116,067)	(20,723)	(394)	(174,666)

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

33. **УПРАВЛЕНИЕ НА РИСКА, СВЪРЗАН С ФИНАНСОВИТЕ ИНСТРУМЕНТИ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)**

Валутен риск (продължение)

Валутната структура на финансовите активи и пасиви по балансова стойност към 31 декември 2007 е следната:

	Лева	Евро	Долари на САЩ	Други	Общо
ФИНАНСОВИ АКТИВИ					
Предоставени ресурси и аванси на банки	25,811	296,298	59,804	3,652	385,565
Вземания по споразумения за обратно изкупуване на ценни книжа	16,784	-	-	-	16,784
Ценни книжа за търгуване	34,979	-	525	578	36,082
Предоставени кредити и аванси на клиенти, нетно	470,193	162,901	22,935	1	656,030
Финансови активи за продажба	51,758	29,630	42	-	81,430
Финансови активи до падеж	39,530	44,928	-	-	84,458
ОБЩО АКТИВИ	<u>639,055</u>	<u>533,757</u>	<u>83,306</u>	<u>4,231</u>	<u>1,260,349</u>
ФИНАНСОВИ ПАСИВИ					
Депозити от банки	39	334	-	-	373
Задължения към други депозанти	793,228	445,273	85,698	3,040	1,327,239
Други привлечени средства	7,038	-	-	15	7,053
Краткосрочни заемни средства	14,007	-	-	-	14,007
ОБЩО ЗАДЪЛЖЕНИЯ	<u>814,312</u>	<u>445,607</u>	<u>85,698</u>	<u>3,055</u>	<u>1,348,672</u>
НЕТНА ПОЗИЦИЯ	<u>(175,257)</u>	<u>88,150</u>	<u>(2,392)</u>	<u>1,176</u>	<u>(88,323)</u>

Ценови риск

Ценовият риск е свързан с промените в пазарните цени на финансовите активи и пасиви, при които Банката може да претърпи загуба. Основната заплаха за Банката е намалението на пазарните цени на притежаваните от нея капиталови инструменти държани за търгуване да доведе до спадане на нетната печалба. Банката не притежава съществени експозиции в дериватни инструменти, базирани върху капиталови инструменти или индекси и следователно на риск е изложена балансовата стойност на капиталовите инструменти от портфейла с финансови активи държани за търгуване – 976 хил. лв (2007: 29,541 хил. лв.).

34. **СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА**

Банката е извършвала редица сделки със свързани лица, като е отпускала кредити, издавала е гаранции, привличала е парични средства, осъществявала е репо сделки и други. Всичките сделки са сключени при обичайни търговски условия в хода на дейността на Банката и не се отличават от пазарните условия, като кредитите са отпускани, а гаранциите издавани само при наличие на достатъчна обезпеченост.

ЦЕНТРАЛНА КООПЕРАТИВНА БАНКА АД

БЕЛЕЖКИ КЪМ ИНДИВИДУАЛНИЯ ФИНАНСОВ ОТЧЕТ (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)
 ЗА ГОДИНАТА, ПРИКЛЮЧВАЩА НА 31 ДЕКЕМВРИ 2008
 Всички суми са в хиляди български лева, освен ако не е посочено друго

34. СДЕЛКИ СЪС СВЪРЗАНИ ЛИЦА (ПРОДЪЛЖЕНИЕ)

Към 31 декември 2008 и 2007 Банката има вземания, задължения и условни ангажименти от свързани лица както следва:

Свързани лица и салда	Салдо към 31.12.2008	Салдо към 31.12.2007
Предприятие-майка		
Отпуснати кредити	-	47
Получени депозити	7	5,585
Дружества под общ контрол		
Отпуснати кредити	89,515	35,549
Издадени гаранции	27,599	10,931
Репо сделки	11,680	6,778
Други вземания	112	112
Придобити акции и облигации	124	11,129
Получени депозити	62,805	36,358
Дъщерни предприятия		
Получени депозити	2,586	-
Предоставени депозити	84	-
Ключов ръководен персонал на Банката или на основния акционер		
Отпуснати кредити	5,747	2,710
Получени депозити	507	538

Приходите и разходите, реализирани от Банката през 2008 и 2007 от сделки със свързани лица са както следва:

Свързани лица и видове сделки	Обем през 2008	Обем през 2007
Предприятие-майка		
Приходи от лихви	1	1
Приходи от такси и комисионни	1	39
Разходи за лихви	(1)	(2)
Дружества под общ контрол		
Приходи от лихви	4,358	1,392
Приходи от такси и комисионни	1,807	1,355
Приходи от услуги	289	113
Разходи за лихви	(498)	(616)
Разходи за услуги	(5,140)	(3,236)
Дъщерни предприятия		
Разходи за лихви	(56)	-
Приходи от такси и комисионни	2	-
Ключов ръководен персонал на Банката или на основния акционер		
Приходи от лихви	17	-
Приходи от такси и комисионни	2	2
Разходи за лихви	(18)	(15)

Възнагражденията на членовете на Надзорния съвет изплатени през 2008 са на обща стойност 70 хил. лв. (2007: 45 хил. лв.). Възнагражденията на членовете на Управителния съвет изплатени през 2008 са на обща стойност 497 хил. лв. (2007: 363 хил. лв.).

35. СЪБИТИЯ СЛЕД ДАТАТА НА БАЛАНСА

След датата, към която е съставен годишният индивидуален финансов отчет за 2008 не са настъпили събития, които да окажат съществено влияние върху бъдещото развитие на Банката.